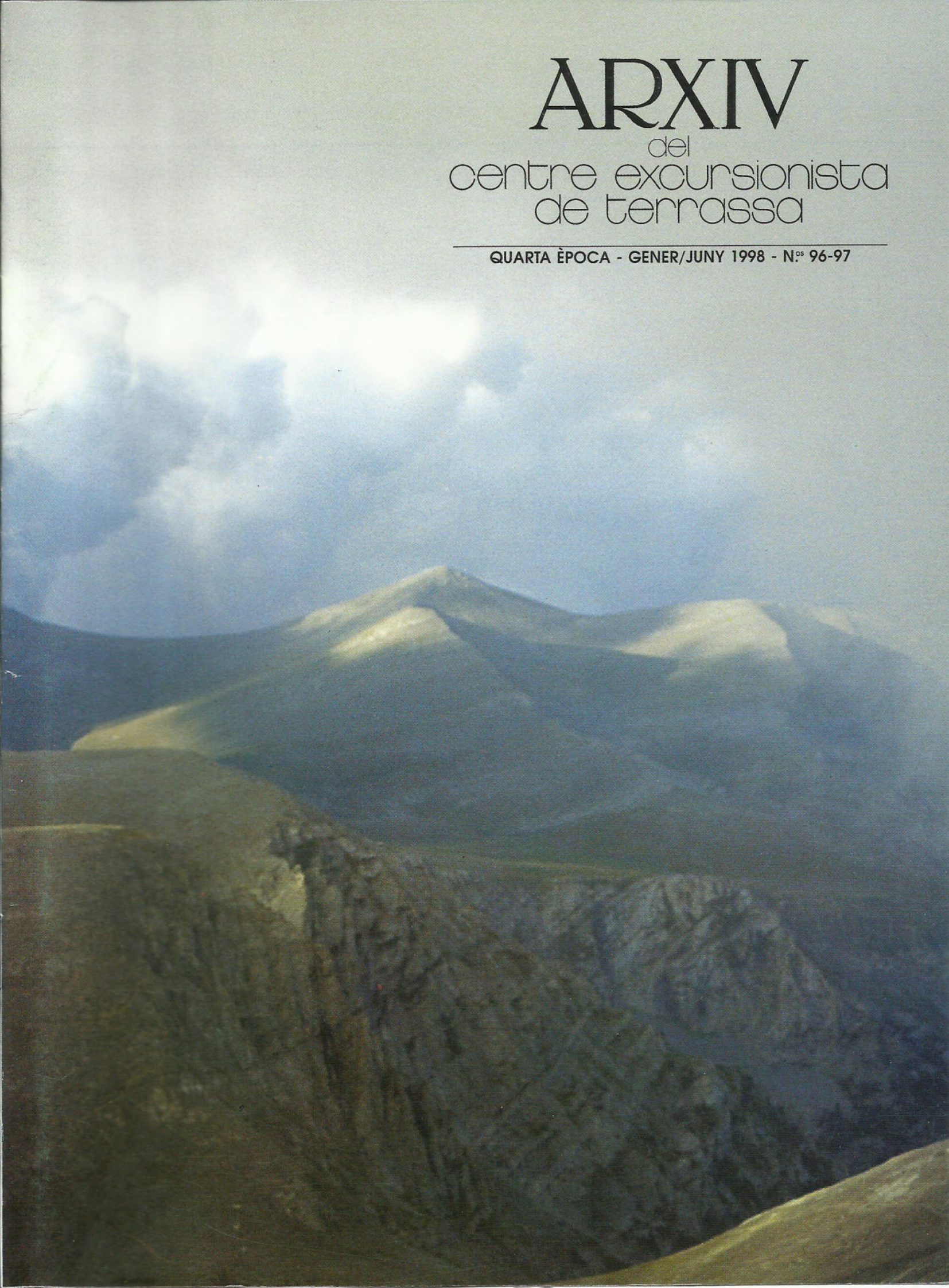


ARXIV

del
centre excursionista
de terrassa

QUARTA ÈPOCA - GENER/JUNY 1998 - N.ºs 96-97



SUMARI:

Com en direm: Biblioteca Central o Biblioteca Central "Soler i Palet"?
El polèmic Quart Cinturó.

Els inicis de l'Espeleologia al C.E.T. (1911-1928). Per Salvador Vives i Jorba.

Aportació per a una història del Centre Excursionista de Terrassa (I). Per Manuel Planchat i Villacampa.

L'Olimp: una visita a la casa dels déus. Per Ferran Lozano i Ferrer.

Josep Maria Arias, la mirada atenta del viatger. Per Joan Tort i Pere Tobaruela.

XXI Aplec Excursionista dels Països Catalans (1997). Per Manuel Campos.

La cova dels Graons de Mura. Per Xavier Badiella i Noguera.

La Ruta dels Tres Monestirs. Per Francesc J. Suárez, Eduard Suárez i Quim Solbas.

CRÒNICA: Actes celebrats. Ressenyes. Assemblea General Ordinària. ACTES SOCIALS: Diada de Sant Bernat de Menthon. Exposició "De Sant Llorenç al Pirineu". NOTICIARI DIVERS: XXIX Renovació de la Flama de la Llengua Catalana. Donatiu d'un soci. NECROLÒGIQUES: Joan Prunés i Torredemer, Antoni Almirall i Ginestà, Miquel Gibert i Codina.

Biblioteca: Adquisicions, subscripcions, donatius. Memòria 1997.

Secció d'Alta Muntanya: 33a Cursa d'Esquí de Muntanya "Núria-Puigmal-Núria".

Secció d'Esquí: Activitats.

Secció d'Excursionisme: Activitats.

Secció Infantil: Activitats.

Secció d'Investigacions Subterrànies: Assemblea Anual Reglamentària. Espeleokinder. Sortida a Sa Campana.

Publicació del Centre Excursionista de Terrassa.

Raval de Montserrat, 13 - 08221 Terrassa (el Vallès Occidental) - Telèfon 93 788 30 30 - Fax 93 788 69 06 - Apartat de Correus 491

President C.E.T.: Àngel Casanovas i Crespo.

Consell de Redacció: Valentí Fabrés i Cardona, Francesc Palet i Setó, Salvador Vives i Jorba.

Imprimeix: Egar-Gràfic, S.A. - Terrassa

Dipòsit Legal: B-5793-1963

Portada: "Ágios Antonios, el cim més occidental de l'Olimp". Fotografia de Roger Lozano i Serret.

ARXIV

del
centre excursionista
de terrassa

Adherit a la
FEDERACIÓ D'ENTITATS EXCURSIONISTES DE CATALUNYA
FEDERACIÓ CATALANA D'ESPELEOLOGIA
FEDERACIÓ CATALANA D'ESPORTS D'HIVERN
INSTITUCIÓ CATALANA D'HISTÒRIA NATURAL



QUARTA ÈPOCA
GENER-JUNY 1998
N.ºS 96-97

La nostra opinió d'avui es refereix a dos temes ben candents:

COM EN DIREM: BIBLIOTECA CENTRAL O BÉ BIBLIOTECA CENTRAL "SOLER I PALET"?

No volem deixar de referir-nos a l'acte inaugural de la Biblioteca Central de Terrassa, que tingué lloc el passat dia 10 de maig.

Es tracta d'un edifici modern i magnífic, aixecat expressament per instal·lar-hi els serveis bibliotecaris de la ciutat, amb totes les garanties d'efectivitat.

Aquesta construcció, situada al Passeig de les Lletres, número 1 (una nova denominació de carrer, ben adient per cert), cantonada amb el carrer de Cervantes, ha estat costejada per l'Ajuntament de la Ciutat, la Diputació de Barcelona i la Generalitat de Catalunya.

Aglutinant esforços econòmics i tècnics, ha estat possible aquesta obra. No parlarem aquí de xifres ni de pressupostos, aquest no és el nostre intent.

És un equipament amb un espai de 3.000 metres quadrats, i amb 55.000 documents, que poden ser consultats i prestats al públic, informatitzat amb la tecnologia més moderna i amb sales per a reunions de treball, per a actes, etc. Els fons de la nova biblioteca provenen de l'antiga Biblioteca Municipal Soler i Palet i de la Biblioteca Salvador Cardús, a més de noves adquisicions de llibres i documents, que ens consta que han estat molt importants.

El Centre Excursionista se sent incitat a remoure el nom del digne patrici Josep Soler i Palet, i reivindicuem que la Biblioteca Central porti el seu nom, com a homenatge perenne a la seva memòria.

Ell, en Soler i Palet, quan va morir a l'any 1921, donà a la ciutat la seva casa pairal, la biblioteca i el museu, i després d'uns quants anys, es va reformar i es va inaugurar, l'any 1928, com a Biblioteca-Museu públic a perpetuïtat.

Pensem que és de justícia restituir el seu nom i donar-lo a la nova biblioteca, obra emblemàtica, que posa a un alt nivell el nom de Terrassa.

També ens interroguem per la casa pairal del carrer de la Font Vella. Es podrà destinar a una altra finalitat que no sigui a un focus de cultura, als afanys de consulta i de lectura de la ciutadania, i de portes obertes, tal com ha estat durant aquests darrers setanta anys? Darrerament ens arriba alguna alarmant notícia en sentit contrari, i ho lamentem! No seria això un procedir equivocat, i una falta de respecte a l'esperit del donant?

EL POLÈMIC QUART CINTURÓ

Qualsevol cosa que es dugui a terme tindrà sempre els seus defensors i els seus detractors. Aquest és el cas de l'eix viari anomenat "Quart Cinturó", que travessarà per tot el nord de la nostra ciutat.

Tots volem defensar els nostres interessos particulars i les nostres necessitats, però cal tenir en compte que, per davant de tot, hi ha l'interès general. A la nostra entitat també hi ha opinions per a tot. Uns a favor, altres en contra, i també hi ha un nucli que no vol opinar per manca de criteris o d'informació.

El que més lamentem és haver d'arribar a aquests extrems. Sabent que aquesta via de comunicació travessa moltes zones d'interès general, ja prou perjudicades i amenaçades, creiem que, des d'un principi, calia reunir totes les parts interessades i decidir el que podria ser més útil i millor. Doncs no, s'ha

hagut d'arribar a una espècie de "guerra", que no beneficiarà ningú. És trist, però aquesta és la realitat.

El Centre Excursionista de Terrassa, un cop estudiat el recorregut i l'impacte d'aquest futur quart cinturó, es posa al costat dels qui hi estan en contra, ja que creiem que hi ha altres solucions més bones, menys perjudicials per aconseguir la mateixa finalitat que ha fet plantejar la nova via.

És una llàstima arribar a aquest punt. Decidir coses de gran envergadura sense consens general provoca varis fronts i això no és pas bo per a ningú ni per al país. Quan aprendrem la lliçó?

Sentim la necessitat d'exposar el nostre criteri sobre els dos assumptes que acabem de ressenyar. No vol dir pas que ens atorguem la raó absoluta, però sí que volem que restin ben explícites les nostres idees al respecte. Mentrestant, queda dit i escrit allò que en cap moment ens ha estat preguntat, i només decidit unilateralment.

ELS INICIS DE L'ESPELEOLOGIA AL CENTRE EXCURSIONISTA DE TERRASSA (1911-1928)

Per Salvador VIVES i JORBA

Comentava l'editorial del nostre Arxiu núms. 92-93 del primer semestre de 1997 que l'objectiu principal a l'hora de crear-se la majoria d'entitats excursionistes no era tan sols anar per la muntanya, sinó també estudiar i conèixer tot allò que es relaciona amb la natura, tant en l'aspecte geològic com en el faunístic, botànic, arqueològic... L'Espeleologia entra de ple en tots aquests objectius.

En el mateix Arxiu vaig fer un petit resum sobre el centenari de l'Espeleologia a Catalunya, i ara em veig en la necessitat d'escriure sobre la contribució de la nostra entitat a aquesta celebració.

ANTECEDENTS HISTÒRICS

Des de 1910, any de la fundació del Centre Excursionista de Terrassa, la nostra entitat ha fet activitat espeleològica i així ho confirmen les contínues informacions que des del primer número apareixen al nostre Arxiu.

CRONOLOGIA D'EXPLORACIONS

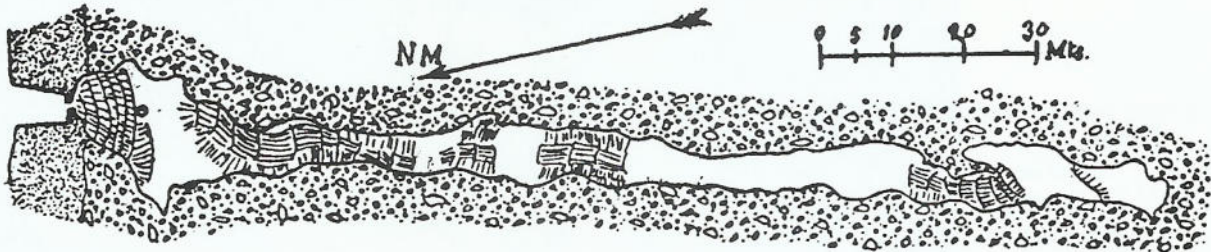
La primera notícia que es té d'una visita a una cavitat feta per membres del Centre Excursionista de Terrassa és la sortida dels dies 25 i 26 de març de 1911 durant una excursió a Olesa, La Puda i El Cairat. Es visitaren les coves de Collbató (Salnitre?).

Punt de partida fonamental, però, és el mateix any 1911, quan es realitza una sortida col·lectiva a la zona de Mura, anomenada "Excursió geològica i espeleològica a Mura i contorns", dirigida per en Domènec Palet i Barba. Va ésser durant els dies 16 i 17 d'abril. Es visità en primer lloc la cova de Mura, on es realitzà una molt detallada descripció de la cavitat i se'n va fer un croquis topogràfic. També moltes fotografies. Al dia següent, s'explorà l'avenc dels Codolosos i la cova i avenc de



Domènec Palet i Barba (1872-1953)
"primer" espeleòleg terrassenc.

l'Era dels Enrics, que anomenaren unitat "cova-avenc Terrassa". A l'Arxiu del C.E.T. en sortí una fotografia on es veia en Frederic Segués a la boca d'entrada de l'avenc de l'Era dels Enrics.

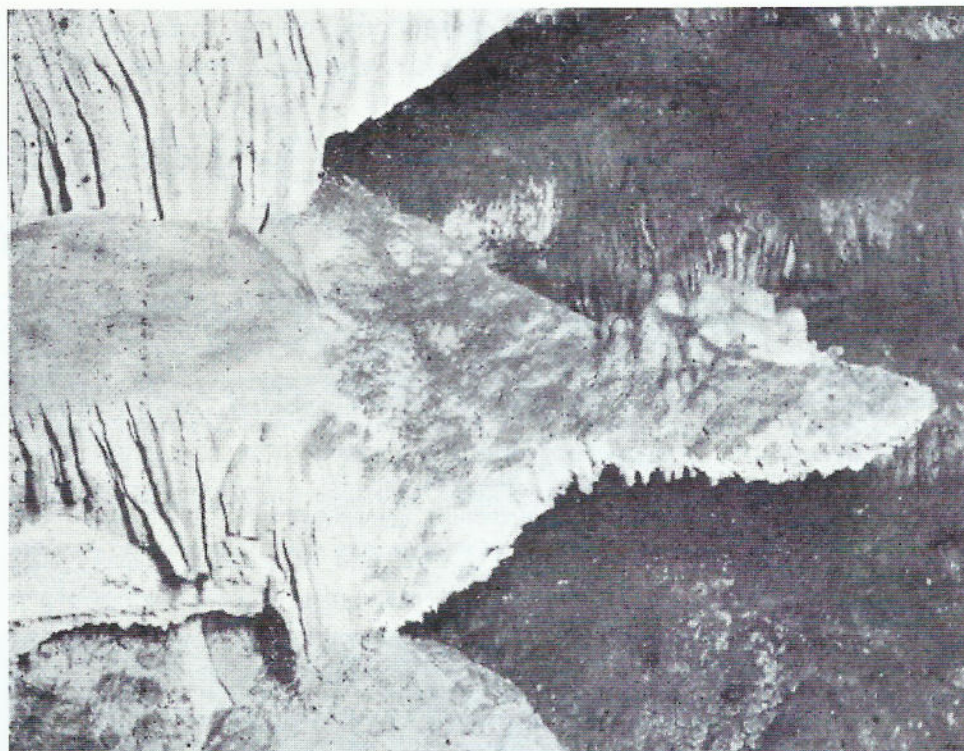


Croquis topogràfic de la cova de Mura (Domènec Palet i Barba). 16-4-1911.



Interior de la cova de Mura, quasi a l'entrada (16-4-1911).

Interior de la
cova de
Mura.
Part final.

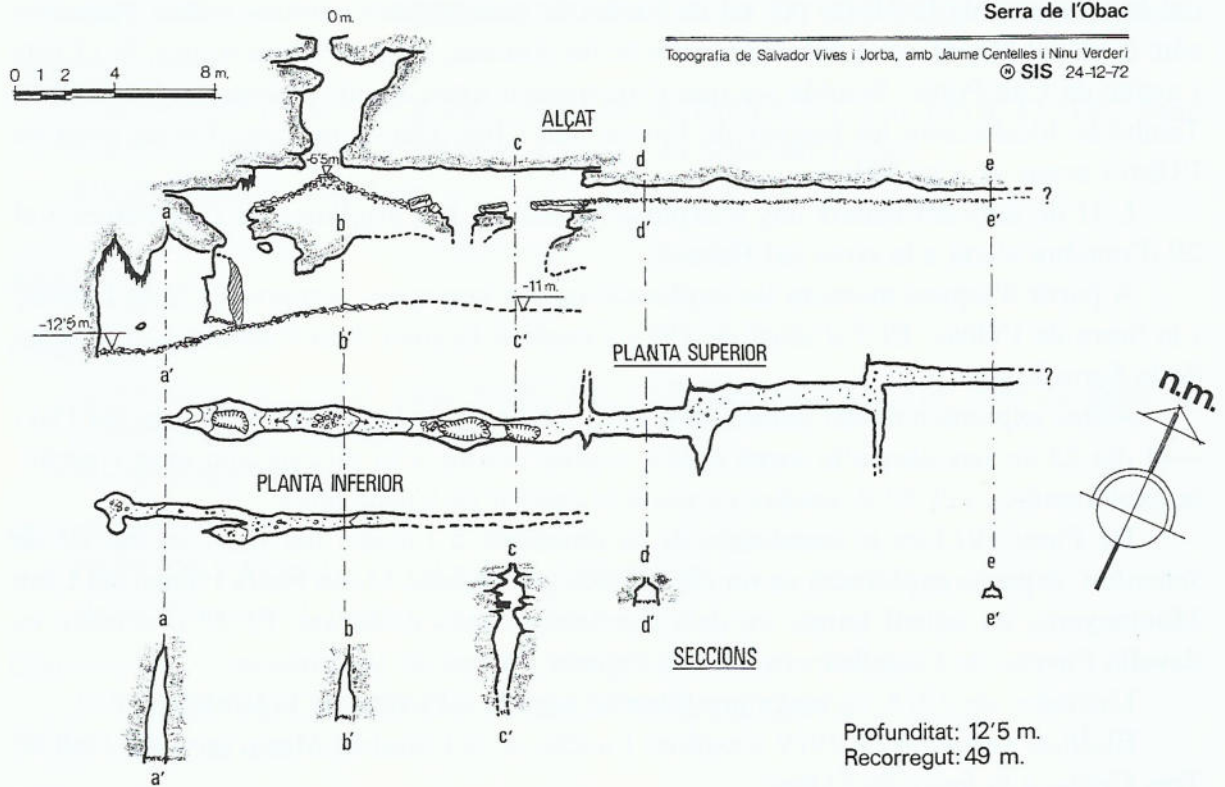


Frederic Segué baixant l'avenc de
l'Era dels Enrics (17-4-1911).

Avenc de l'ERA DELS ENRICS

Serra de l'Obac

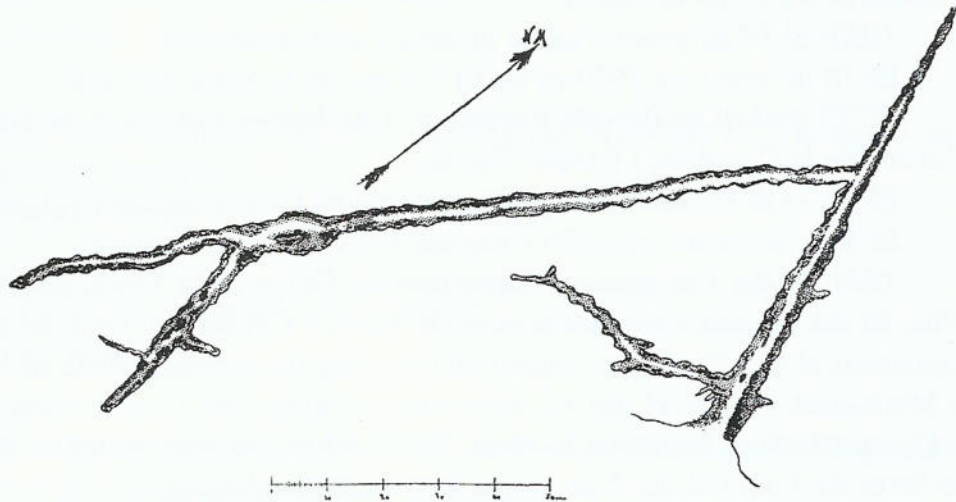
Topografia de Salvador Vives i Jorba, amb Jaume Centelles i Ninu Verderi
© SIS 24-12-72



Topografia actual de l'avenc de l'Era dels Enrics (1972).

El mateix any (1911), el dia 7 de maig, es visità la cova Simanya Gran i se'n va fer una topografia. En aquesta mateixa jornada es va anar a la cova del Bisbe, cova Simanya Petita i cova Ballbè, totes elles a la zona del Montcau.

Cova Simanya Gran.
Topografia de Tomàs Viver (1911).



4 i 5 de juny de 1911. Durant aquests dos dies es va fer una sortida per Sant Llorenç del Munt (zona de la Mola) per tal de localitzar quantes més cavitats millor. Aquestes són: cova del Manel, cova del Frare, cova de les Ànimes, cova de Santa Agnès, Ses Corts i avenc de Can Poble. Sembla ser que s'exploraren totes, inclús l'avenc de Can Poble. També es localitzaren les boques de l'avenc del Club, Curadora, cova Fosca, cova de l'Olm i avenc de Can Pèlecs.

L'11 de juny del mateix any s'explorà l'avenc de la Castellassa de Can Farrés, i el 29 d'octubre s'anà a la cova del Patracó.

A partir d'aquest moment les exploracions són constants, sempre per Sant Llorenç i la Serra de l'Obac. El *7 d'abril de 1912* s'explorà la cova d'en Capablanca i l'avenc de la Serra Llarga.

Altres exploracions del mateix any 1912: el *21 d'abril* als Òbits i l'avenc del Daví —el dia *22 de setembre* s'hi tornà anar i, segons consta, s'hi efectuà una molt completa exploració—, i el *27 d'octubre* es visità la cova d'en Capablanca.

De l'any *1913* es té constància de la davallada a l'avenc del Daví, el dia *21 de setembre*. Aquesta exploració va ser coordinada per Mossèn Marià Faura i Sans, del Club Muntanyenc, en aquell temps un dels espeleòlegs més destacats. El *12 d'octubre* es davallà l'avenc de Castellsapera i el dia següent l'avenc de les Pinasses.

L'octubre de 1918, es baixa per primera vegada a l'avenc de la Codoleda.

El *28 de setembre de 1919* s'explorà l'avenc de la Canal de Mura, prop del Coll de Tres Creus, a la Serra de l'Obac.

El *19 d'octubre de 1919* s'explorà i topografià l'avenc que hi ha per damunt mateix de la surgència intermitent de la Serra de l'Obac anomenada la Barbotera. Aquesta topografia no ha estat trobada enlloc.

L'avenc de la Serra Llarga s'explorà el dia *23 de novembre de 1919* i una setmana més tard es baixà l'avenc del Daví.

La darrera exploració del 1919 va ésser altre cop a l'avenc de la Serra Llarga, a l'Obac, el dia *29 de desembre*.

1920: el *14 de gener* s'anà a la cova d'en Capablanca.

El *18 de gener de 1920* es baixà l'avenc de la Serra del Gall.

El *25 d'abril* es davallà l'avenc de Can Pèlecs i el dia *5 de setembre* s'explorà l'avenc de la Codoleda i l'avenc Terrós.

El dia *14 de novembre* d'aquest any s'explorà l'avenc del Daví i la cova de les Ànimes.

El *8 de desembre de 1920* s'explorà l'avenc de les Ermínies.

1921. El dia *1 de gener*, s'exploraren les Coves de la Tosca, prop de la Coma d'en Vila. El dia següent s'explorà la cova de Mura, i s'hi tornà a final del mateix mes, concretament el *dia 30*. Aquest mateix dia un grup de persones visità la cova del Salnitre, a Montserrat. Abans, el *dia 15*, es va anar a l'avenc del Castellsapera. El dia *2 d'abril* a l'avenc de Sant Jaume de la Mata. El *17* del mateix mes es baixà de nou l'avenc de la Serra del Gall i el dia *5 de juny* a la cova de les Ànimes.



Rossend Grané i Civil, baixant l'avenc de la Serra del Gall (18-1-1920).

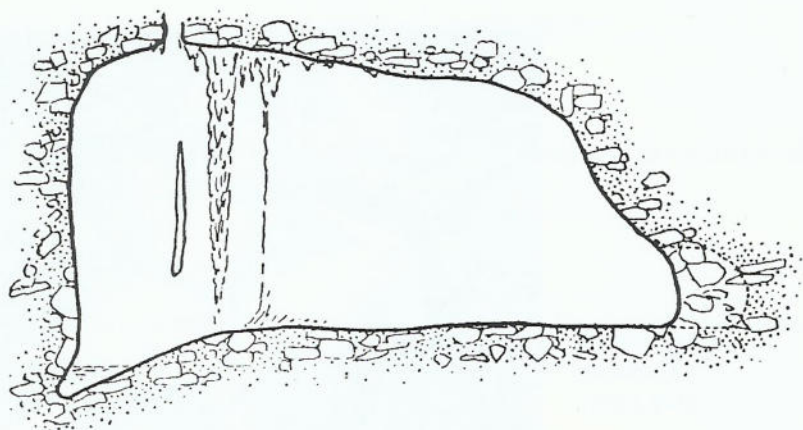


Avenc de la Codoleda (5-9-1920).



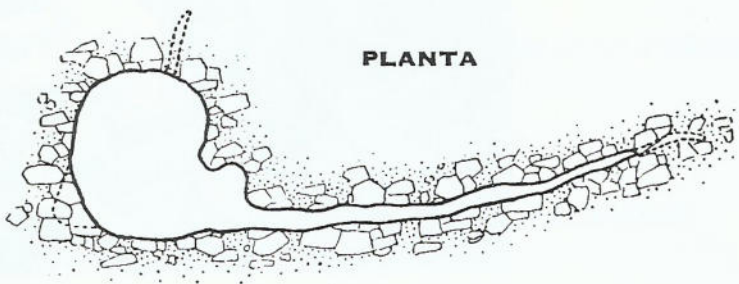
Avenc de la Codoleda
(5-9-1920).

TALL VERTICAL



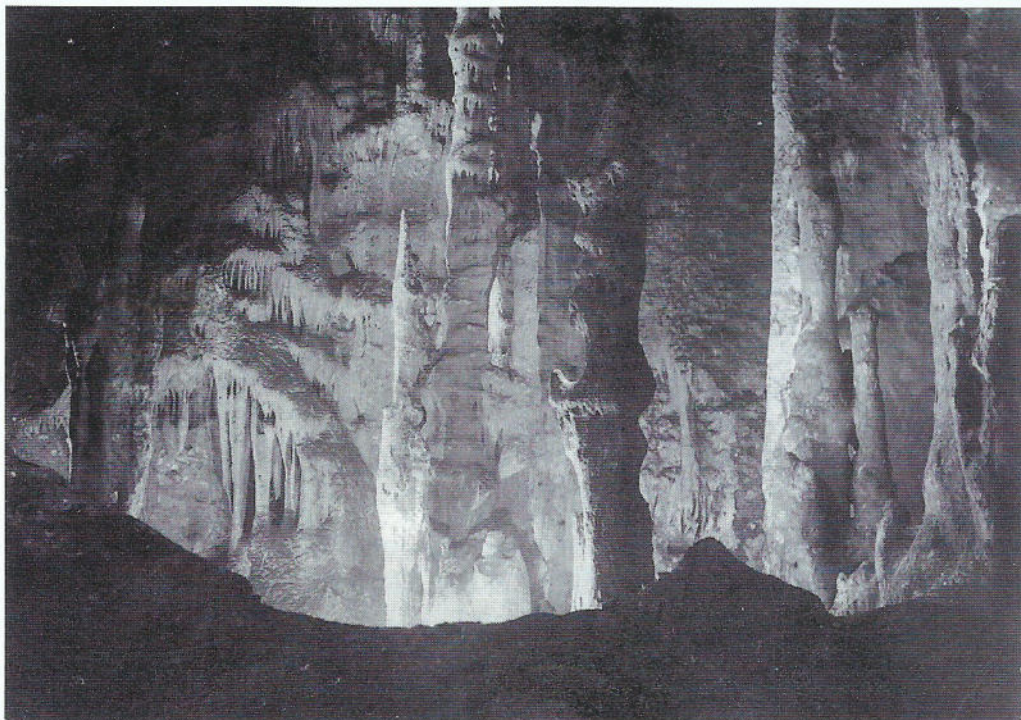
Primera topografia de
l'avenc de la Codoleda.

PLANTA





Camí de Sant Vicenç de Castellet. Membres que exploraren l'avenc de les Ermínies (8-12-1920).



Interior de la cova del Salnitre.
Foto feta amb l'ajut de 18 carburers, amb 25 minuts d'exposició (Foto Reig). 30-1-1921.

El 25 de setembre del mateix any 1921 s'exploraren les coves de Puigdoure i la Cort Fosca de Matarrodona.

El dia 11 de desembre d'aquest any s'explorà un avenc que hi ha prop del Cavall Bernat (no se sap de quin avenc es tracta).

El 1921, a la cova Simanya Gran s'hi feu una exploració i es van fer fotos a l'entrada (no es disposa de la data d'aquesta sortida).



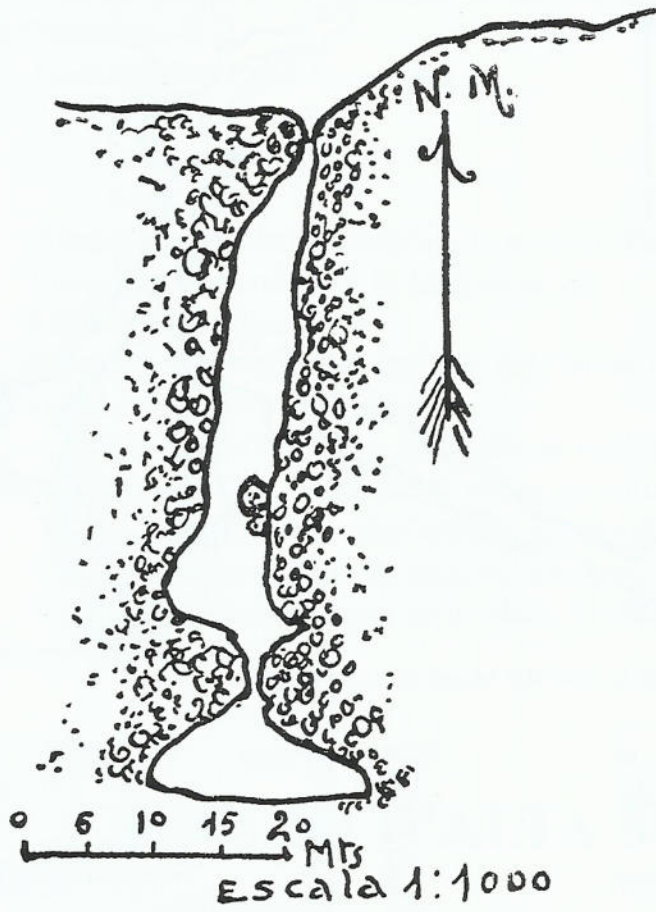
Cova Simanya Gran (1921). Foto de Ferran Borràs.

El 15 de gener de 1922 es visità la cova de Mura i el 12 de març un nombrós grup visità la cova del Patracó.

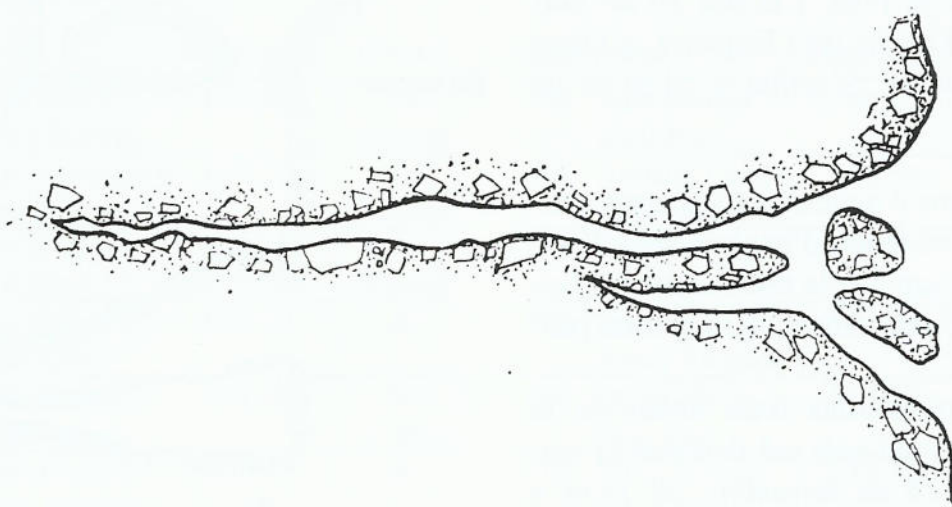
El dia 2 d'abril s'explorà l'avenc de Sant Jaume de la Mata, i se'n feu una topografia.

Aquest mateix mes d'abril, el dia 9, es tornà a baixar l'avenc de Sant Jaume de la Mata. El dia 15 s'explorà la cova de Mura i el dia 17 es davallà l'avenc de la Codoleda.

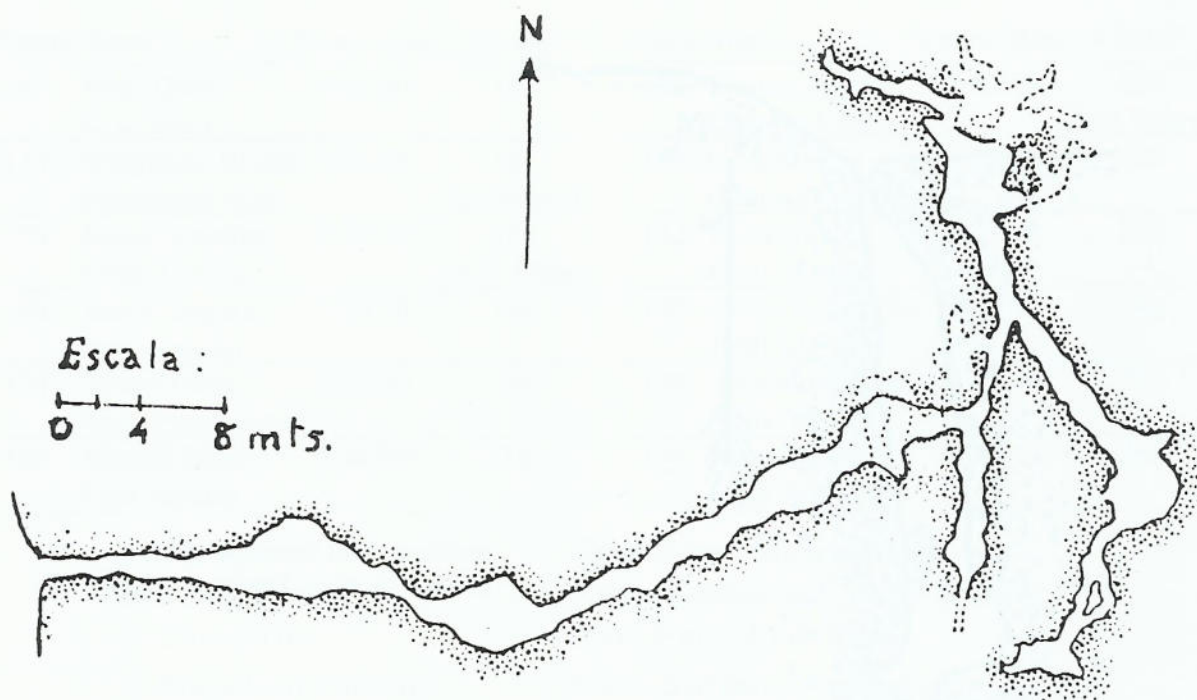
El mateix any 1922, el dia 12 de novembre, es realitzà una excursió coordinada per en Josep Alavedra junt amb Santiago Novellas, del Museu de Zoologia de Barcelona, per tal de recollir mostres de fauna cavernícola. Aquesta tasca fou dirigida pel Dr. Zariquiey. Es van visitar els avencs de Can Poble i del Daví. També les coves del Manel, del Frare i de les Ànimes.



Avenc de Sant Jaume de la Mata.
Croquis de Rigol Fornaguera (2-4-1922).



La cova del Frare (12-11-1922).



Primera topografia de la cova del Manel (12-11-1922?).

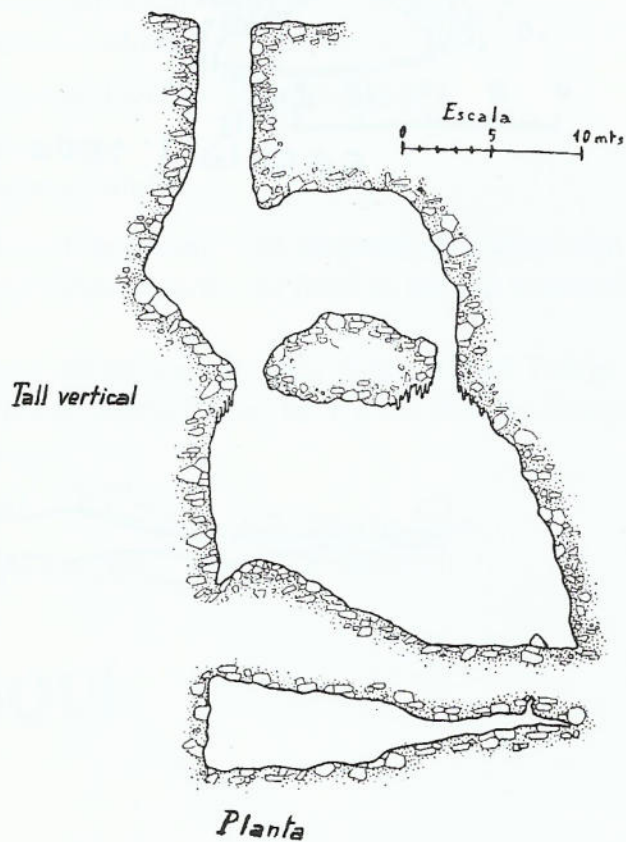
El 24 de febrer de 1924 es té constància de la davallada a l'avenc del Muronell.

El 6 de maig de 1928 s'explorà l'avenc del Muronell i s'hi va fer la topografia.

El 13 de maig de 1928 s'anà a l'avenc de la Pola, i el dia 10 de juny s'explorà l'avenc de l'Esquerrà, a Olesa de Bonesvalls. S'arribà a -120 m de fondària.

A partir d'aquesta data poques notícies reals es tenen d'exploracions fetes, malgrat se sap que la tasca espeleològica continuà d'una manera no molt forta però constant.

D'exploracions fetes abans de la guerra civil tan sols cal destacar la realitzada el 18 de novembre de 1934 a l'avenc de Can Cadafalc, on es capturà fauna cavernícola, es feren fotografies i



Avenc del Muronell (6-5-1928).

es va fer la topografia. En aquesta sortida acompanyà els membres del C.E.T. el Dr. Francesc Español.

Aquest és un resum de la tasca realitzada pels membres de la nostra entitat des del seu inici. Hi ha tota una sèrie d'anècdotes i comentaris d'altres sortides fetes, però de les quals no es té constància real de la seva realització i de les dates concretes, per això no les he volgut mencionar. Explicacions més detallades les podem trobar llegint els Arxius del nostre Centre, sobretot en el número especial dedicat al poble de Mura i també a la Guia Monogràfica de Sant Llorenç del Munt que va editar l'any 1935 el Centre Excursionista de Terrassa.

Totes les fotografies, topografies i dates que apareixen en aquest article van ser presentades durant els mesos de desembre de 1997 i gener del 1998 per mitjà d'uns murals exposats al C.E.T. en commemoració del Centenari de l'Espeleologia Catalana.

APORTACIÓ PER A UNA HISTÒRIA DEL CENTRE EXCURSIONISTA DE TERRASSA (I)

Per Manuel PLANCHAT i VILLACAMPA

En hores plàcides, repassant les pàgines de l'ARXIU, he detectat contradiccions o mancances relacionades amb la vida del Centre. Per impuls espontani m'he proposat aprofundir en la recerca d'informació solvent, sense altra pretensió que la de clarificar i enriquir la seva historiografia. Amb fidelitat s'aportaran dades a través de les quals es facilitarà el coneixement més precís respecte del patrimoni històric de l'entitat.

Sovint, en els temes de recerca, s'utilitza el recurs de transcriure determinada informació ja publicada, fent referència de la seva procedència. Això sols és vàlid si existeix la garantia que la notícia és correcta; en el cas contrari es genera una espiral de conseqüències imprevisibles.

Així doncs, opto per escollir les dades de primera mà, nodrint-me de les fonts d'informació que em faciliten els documents originals. S'ha furgat en els "Llibres d'Actes" i l'"ARXIU del Centre Excursionista de Terrassa", en la documentació facilitada per l'Arxiu Històric Comarcal de Terrassa i en el fons de l'hemeroteca de la Biblioteca Soler i Palet. El consoci Josep M. Domènech també hi ha aportat quelcom.

Cal advertir que en els "Llibres d'Actes" hi ha períodes en els quals el salt de dates, fa suposar hi hagué omissions o manca de cura per part dels encarregats de tenir al dia el llibre-document esmentat. Respecte a l'ARXIU, ha sofert aturades temporals per circumstàncies de tipus econòmic o polític. En ambdós casos, aquestes incidències m'han posat les coses un xic més difícils.

Donarem prioritat en aquesta ocasió, a consignar de manera completa i precisa el llistat dels homes que han estat al front del Centre. De les modificacions i noves incorporacions que s'han introduït, respecte de la darrera relació publicada en ocasió de l'edició especial del Cinquantenari (Circular núm. 99, juliol-agost de 1960, pàgina 117), se'n fan ressò les notes que s'inserten després de la llista.

PRESIDENTS DEL CENTRE EXCURSIONISTA DE TERRASSA, DES DE LA SEVA FUNDACIÓ, FINS AL MOMENT ACTUAL

			Període
1r	Eduard Giralt i Esmerats	(1)	12-9-1910 al 26- 9-1912
2n	Daniel Blanxart i Pedrals		26-9-1912 al 2-10-1914
3r	Domènec Palet i Barba	(2)	2-10-1914 al 2-10-1922
4t	Francesc Pi de la Serra i Mata	(3)	2-10-1922 al 24- 9-1924
5è	Antoni Boada i Lladó		24-9-1924 al 28- 9-1928
6è	Pau Gorina i Gabarró		28-9-1928 al 5- 9-1930

7è	Jaume Altisen i Triadó		5-9-1930 al 23- 9-1932
8è	Marian M. Galí i Guix		23-9-1932 al 28- 9-1934
9è	Josep M. Arola i Camps		28-9-1934 al 1-12-1936
10è	Ramon Morral i Llorenç	(4)	1-12-1936 al 10-12-1936
11è	Joan Font i Cabasa		10-12-1936 al 27- 5-1937
12è	Rosend Grané i Civil	(5)	27-5-1937 al 2- 8-1939
13è	Pere Pèrre i Parera	(6)	2-8-1939 al 21-11-1941
14è	Ignasi Escudé i Gibert	(7)	21-11-1941 al 8- 5-1942
15è	Manuel Aurell i Targarona	(8)	9-5-1942 al 29- 9-1950
16è	Josep Comas i Casas		29-9-1950 al 2-10-1953
17è	Narcís Bacardit i Puig		2-10-1953 al 26- 1-1961
18è	Manuel Closa i Sal-lari		26-1-1961 al 5- 2-1964
19è	Manuel Planchat i Villacampa		5-2-1964 al 28- 1-1966
20è	Carles Ballbè i Artigas		28-1-1966 al 12- 1-1968
21è	Joan Altisen i Palau		12-1-1968 al 30- 1-1970
22è	Josep Mies i Font		30-1-1970 al 2- 2-1973
23è	Joan Soler i Tramunt		2-2-1973 al 30- 1-1976
24è	Elies Soriguera i Soriguera		30-1-1976 al 15- 3-1979
25è	Antoni Serra i Sorribes		15-3-1979 al 17- 2-1982
26è	Jaume Galofre i Gabarró		17-2-1982 al 16- 3-1989
27è	Manuel Tomàs i Alastruey		16-3-1989 al 28- 3-1996
28è	Àngel Casanovas i Crespo		28-3-1996 al ...

- (1) S'ha localitzat el segon cognom, a través del padró d'habitants de Terrassa, corresponent al 1910.
- (2) Es rectifica la data d'inici del mandat.
- (3) S'incorpora el segon cognom.
- (4) Encara que de manera accidental i motivat per buit de poder, fou elegit, per l'assemblea present en la reunió extraordinària de l'1-12-1936. No figurava en relació del Cinquantenari (Circular núm.99, juliol-agost 1960, pàgina 117).
- (5) A l'ocupació de Terrassa per les forces del general Franco (26-1-1939) es promogueren depuracions a quasi totes les entitats. Ignorem exactament el que succeí en el nostre cas durant aquella transició. Documentalment hi ha indicis que testimonien la presència d'en Rosend Grané al front de la nostra entitat, fins al 2 d'agost del 1939. En ofici de l'Ajuntament de la Ciutat d'aquella data, s'esmenta a Pere Pèrre i Parera, com a president, nomenat pel "Consejo Nacional de Deportes de la FEEC".
- (6) L'únic document localitzat respecte de la seva incorporació, és l'indicat anteriorment, del 2-8-1939. El cessament consta documentalment per escrit de renúncia formulada per l'interessat, en data del 21-11-1941.

- (7) En l'escrit de Pere Pèrè i Parera, del 21-11-1941, hi ha la següent indicació dirigida al secretari del Centre: —“ruego tome nota que queda como presidente de la Junta, Don Ignacio Escudé”—. Malauradament, aquest ocupà el càrrec durant sis mesos, ja que moria el 8-5-1942.
- (8) Actuà interinament del 8-5-1942 fins al 2-11-1942, data en la qual, a través de document oficial, es formalitzà el nomenament.

El període 1939-1941, presenta alguna confusió en quant a precisió en les dates. Es tracta de l'època que comprèn la maldestra guerra civil i una postguerra encara pitjor. Passaren moltes coses desagradables en el nostre Centre, tantes com per a dedicar-hi un capítol especial. Confio que us el podré oferir.

L'OLIMP: UNA VISITA A LA CASA DELS DÉUS

Per Ferran LOZANO i FERRER

*«S'aturà a l'Olimp, on resta perenne la mansió dels déus.
A dalt, hi regna una calma il·limitada, sense núvols,
i una lleugera capa, tota blanca, el cobreix...»*

HOMER: *Odissea VI, 54*

Hi ha singularitats geogràfiques al món que, per raons ben diverses, han passat a la història de la humanitat amb una carta de naturalesa i un prestigi que no han assolit d'altres amb unes condicions objectivament tan o més remarcables que les primeres: rius com el Jordà, el Nil o l'Eufrates; la cova d'Altamira; el llac Ness o muntanyes com el Sinaí, el Gòlgota o el turó del Vaticà s'han guanyat un lloc destacat a la cultura universal, tot i el caràcter de vegades irrellevant, des d'un punt de vista estrictament físic, d'alguns d'aquests accidents geogràfics privilegiats.

En alguns casos, però, l'interès històric, literari o religiós del lloc compta també amb un al·licient addicional donat per les seves característiques morfològiques i les seves possibilitats excursionistes. Aquest és el cas de la muntanya escollida com a objectiu del viatge de vacances del Centre per a l'any 1997: l'Olimp.

Aquesta muntanya situada als confins de la Grècia clàssica, al límit de les regions de Tessàlia i Macedònia, constitueix un massís calcari complex, integrat per mitja dotzena de cims, el més alt dels quals és el famós Mýtikas o Pantheon —literalment, 'lloc de tots els déus'—, on la mitologia grega situava la residència de Zeus i la seva cort divina. Està situada escassament a 20 km del mar Egeu a vista d'ocell, salvant, però, un sobtat desnivell de prop de tres mil metres.

La base de la nostra ascensió és la platja de Litóhoros, al costat de les ruïnes gregues de Dion. Des del poble, una carretera de 18 km (12 dels quals són asfaltats) ens porta fins al pla de Prionia, que en grec significa 'serradora'. Al final de la pista hi ha un quiosc de begudes i una font molt abundosa. En aquest punt el nostre itinerari coincideix amb el GR-E4, que també es pot seguir per pujar a peu des de Litóhoros, a través d'un gran trauc obert a la muntanya pel curs del riu Enippeas i el monestir d'Ágios Dionissios. Aquest GR, que comença als Pirineus i, després de travessar tot Europa, acaba a les muntanyes de Creta, és el més concorregut de Grècia.

I ja que hem esmentat el monestir d'Ágios Dionissios, val la pena recomanar de desviar-se per una pista que surt cap a l'esquerra de la carretera de Prionia, a uns 6 km de Litóhoros, i que hi porta en poc més d'un quilòmetre de baixada. Aquest monestir

havia estat considerat un dels més bonics de Grècia fins que, el 1943, va ser dinamitat pels alemanys. Les cel·les dels monjos van restar intactes i actualment estan habilitades com a refugi. El conjunt es troba en fase de reconstrucció.

Des de Prionia (1.100 m), seguint les indicacions del camí, passem per un pont de fusta, al costat d'un petit saltant d'aigua, i ens endinsem per una espessa avetosa per un camí molt ben marcat, amb forta pujada. Poc després passem per una artística font de fusta (que no sempre raja) i entrem en una fageda magnífica. Després de passar un torrent la fageda desapareix i comença el bosc de pins negres, que s'anirà esclarissant fins poc més amunt del refugi, envoltat de vells exemplars centenaris (2.100 m; 2½ - 3 h).



El refugi Spilios Agapitos enmig del bosc. Foto: Josep Bordas

El refugi Spilios Agapitos —duu el nom d'un president de la Federació d'Entitats Alpines de Grècia (EOOS)— és molt acollidor: té capacitat per a més de cent persones i compta amb tota mena de serveis. El regenta Kostas Zolotas, tota una institució a la muntanya, i la seva família. S'hi pot trobar gent d'arreu del món, atreta, sens dubte, pel ressò mitològic de la muntanya. Des de la terrassa de davant de la porta hi ha una magnífica vista dels cims de l'Olimp i fins al mar.

Havent dinat, i després d'una pluja refrescant, torna a obrir-se el cel i alguns companys ho aprofiten per fer un reconeixement del terreny i arriben fins a l'Ágios Antonios (2.815 m), a l'extrem oriental del massís.



El Mýtikas des de l'Skolio. Foto de l'autor

L'endemà deixem el refugi de matinada i comencem a pujar, primer entre alguns pins, aviat per un terreny pedregós de roca calcària i d'aspecte desèrtic. Més endavant (45 minuts) trobem un trencall del camí que, cap a la dreta, porta a *Zonária* —és a dir 'les vetes'—, un terreny format per uns curiosos d'estrats paral·lels de roca i terra alternats horitzontalment, fins a l'anomenat pla de les Muses, des d'on també és possible pujar als cims de l'Olimp. Nosaltres, però prenem el camí de l'esquerra que ens conduirà a un collet de la carena principal i, girant a la dreta, fins a l'Skala (2.866 m; 2 h des del refugi), l'avantcim del Mýtikas. El cim queda a poc més de mitja hora, però la boira, que ens ha atrapat, no ens permet veure res més enllà del nas. Desgrimpem una canal fins un collet. A continuació, un flanqueig bastant aeri cap a la dreta ens porta a una altra bretxa després de superar un ressalt i, des d'aquí, passant al costat d'una esvelta xemeneia de pedra, pugem ja directament al cim del Mýtikas, el pic culminant del massís i de tot Grècia (2.917 m). Som 29 de colla i ens hem d'estrènyer per sortir a la foto. Tanta gent alhora devem haver destorbat la pau dels déus; potser per això s'han amagat darrere les bromes!

De tornada, un cop passat l'Skala, continuem la carena fins al cim de l'Skolio (2.911 m). Aquí les olímpiques divinitats ens obsequien amb una fugaç però impressionant visió del Mýtikas i, darrere seu, el Tron de Zeus (2.905 m), abocats tots dos sobre el precipi-

ci de més de 400 m de la seva cara nord. Tornem cap al refugi i, poques hores més tard, ens cobrem la segona recompensa: un bany a les aigües temperades de l'Egeu, sota la presència encara emboirada de l'Olimp, i amb la satisfacció d'haver posat els peus en un dels grans mites de la cultura clàssica.



Camí de tornada cap al refugi. Foto de l'autor

JOSEP MARIA ARIAS, LA MIRADA ATENTA DEL VIATGER*

Per Joan TORT i DONADA

Pere TOBARUELA i MARTÍNEZ

"TERRA INCÒGNITA: Vet aquí unes paraules que exciten la imaginació"

John K. Wright

La idea del viatge, i del fet mateix de viatjar, són tan antics com la mateixa civilització. El viatge, al cap i a la fi, ha estat per regla general una condició necessària per a l'intercanvi, la difusió del coneixement, la comunicació. Els viatgers sempre han estat uns personatges claus en el procés d'obertura al món dels seus respectius pobles. Ara bé, el ritme del temps ha capgirat una mica les coses: abans el viatger era una mena de precursor, de "persona avançada" del seu país, que atès el caràcter insòlit de la seva missió esdevenia un testimoni excepcional del món que se li obria als seus ulls. Avui dia, el viatge —fins i tot als llocs més recòndits— ja no té gran cosa d'insòlit: agències de tota mena aplanen el camí i es posen a disposició del client per tal que aquest triï no tan sols el lloc, sinó també l'ambient, les circumstàncies i fins i tot els detalls més irrellevants. Avui dia, el món dels viatges ha esdevingut una de les activitats econòmiques més puixants de qualsevol país, i una de les que té més repercussió social. Però el revers de la moneda és que ja no queden llocs recòndits. Ara, si és el cas, el misteri d'"allò recòndit" se l'ha de buscar cada viatger en el fons de la seva imaginació. Cosa que, ben mirada, no deixa, tampoc de ser un repte. I no precisament petit.

Però una cosa és parlar dels viatges en general, i una altra fer-ho amb un personatge que ha tingut la sort de viure aquestes dues èpoques: l'"abans", quan fer un viatge a un altre continent era gairebé una epopeia reservada a esperits romàntics, i l'"ara", quan



* Aquest text ha estat elaborat a partir d'una conversa amb el doctor Josep Maria Arias que va tenir lloc al seu domicili, a Terrassa, el mes de gener de 1998, i ha estat revisat posteriorment per l'interessat.

viatjar és una de les maneres més usuals d'aprofitar el temps de lleure. Parlem de Josep Maria Arias, metge i viatger empedreït. L'escenari: el despatx del seu domicili particular, a Terrassa. Aproximadament el mateix que durant molts anys l'ha vist tancar-se, un cop acabada la feina quotidiana, i posar-se a llegir i a preparar amb delectança la propera descoberta d'un racó de món aïllat. I el mateix escenari que, any rera any, l'ha vist tornar de les seves expedicions carregat de records i d'objectes insòlits, que ara omplen les parets de casa seva i que testimonien la seva vocació de viatger i de col·leccionista.

Entrar a casa vostra és sinònim de descobrir, de cop i volta, la diversitat dels pobles i de les cultures d'arreu del món. A cap visitant no li pot passar desapercebut el vostre tarannà de viatger...

A primer cop d'ull, puc donar la sensació de ser una persona que s'ha dedicat a col·leccionar viatges al llarg de la vida. Pot ser que, en certa manera, això sigui cert, però mai no m'he preocupat, almenys conscientment, per assolir una fita determinada en aquest sentit. Això sí, he estat als llocs de més tirada turística internacional, i només em falta anar als dos pols. Puc dir que he visitat els plats forts i la major part de les meravelles que aquest món en què vivim ens pot oferir.

Estic content d'haver pogut fer tots els viatges que m'he proposat, que han estat nombrosos. Aquests viatges m'han servit, a més de diversió, per adquirir objectes molt diversos de les cultures i les civilitzacions que he arribat a conèixer. He d'admetre que tinc una certa debilitat per comprar objectes singulars que ningú no té. D'alguna manera, aquests objectes són testimonis de petites o de grans històries de cultures molt llunyanes a la nostra, i aquest és l'aspecte que m'atrau en particular. D'altra banda, conservo les vivències, els records: per a mi, el tresor més estimat. Aquestes vivències, enriquides un any darrera un altre, han omplert la meua existència. A més, conservo molts llibres i fotografies de les coses que he vist. Com heu pogut observar a les parets i a les prestatgeries de casa tinc un petit museu amb els objectes que he anat aplegant amb motiu dels meus viatges.

Com es va començar a desenvolupar en vós aquesta particular afecció a viatjar, a conèixer món?

Com a bon terrassenc, vaig començar la meua activitat excursionista i viatgera a Sant Llorenç del Munt. Sant Llorenç marca, d'una manera o d'una altra, la vida de Terrassa i ha esdevingut un símbol per als terrassencs. Jo mateix puc dir que vaig començar a recórrer els seus camins des de ben jove. Ben aviat vaig descobrir els seus racons més coneguts, com ara la Cova del Drac i la Mola, i d'altres no tan coneguts: la canal de Santa Agnès, el Paller de Tot l'Any... Sant Llorenç és veritablement tot un món que vaig anar descobrint a poc a poc, de vegades acompanyat i d'altres tot sol.

Recordo una anècdota de la meua infantesa que us pot ajudar a entendre la meua dèria per la geografia: tenia aleshores deu anys i el mestre ens va fer estudiar-nos les

illes del Pacífic de l'“Atlas de Geografía Artero”. Jo les vaig memoritzar i, al dia següent, a classe, el mestre va anar preguntant d'un a un, sense gaire èxit. Quan em va tocar a mi el torn, les hi vaig dir totes, sense parar i sense equivocar-me. És una anècdota que em fa gràcia recordar i que serveix com a il·lustració del meu neguit viatger.

A nivell de Catalunya, aquest interès vostre pel territori s'ha circumscrit únicament a Sant Llorenç del Munt?

De bon principi, em vaig fer soci del Centre Excursionista de Terrassa. Vaig començar a vincular-me amb les activitats que aquesta entitat organitzava, perquè així tenia garantides algunes excursions que no hauria arribat a fer tot sol. Posteriorment vaig vincular-me, també, amb el Centre Excursionista de Catalunya, amb l'objectiu de posar-me en contacte amb excursionistes d'arreu del país i tenir l'oportunitat de fer sortides de més envergadura. Tal com us he dit abans, he estimat i estimo la muntanya de Sant Llorenç del Munt; tanmateix, també m'he sentit atret per altres racons de Catalunya. El nostre país és ric en paisatges, que ofereixen un gran ventall de possibilitats a les persones interessades pel territori i per la natura en general.

El primer viatge, diguem-ne de descoberta geogràfica, que vaig fer més enllà dels límits de Terrassa, va ser a la part occidental dels Pirineus catalans, a la zona de la Vall d'Aran, del circ de Colomers i la regió de Sant Maurici. De fet, als Pirineus hi ha molts indrets que m'han captivat, ja sigui per la seva bellesa, pel seu ambient de misteri o pel perfil de les seves muntanyes. Si hagués de destacar-ne alguns, citaria la Vall d'Estós i el massís calcari del Mont Perdut, i un recorregut que vaig fer, ara fa molt de temps, resseguint la Noguera Pallaresa, aigües amunt, fins al Pla de Beret. Després de Sant Llorenç del Munt, els Pirineus han estat la meva segona pàtria excursionista. Els he resseguit nombroses vegades i sempre hi he descobert coses noves. Segurament han estat els dos àmbits geogràfics als quals he dedicat més atenció al llarg de la meva vida. Potser hi hauria d'afegir un tercer àmbit: el massís de les Dolomites, als Alps. Un paisatge espectacular, que ja em va impressionar la primera vegada que hi vaig ser, i que no em cansaria de recórrer.

Considerant la vostra trajectòria de viatger, un paisatge que sembla que mai no us heu cansat de recórrer és el del continent americà...

El continent americà sempre m'ha atret força, i no us sabria dir ben bé per quin motiu en particular. Recordo com si fos ara la primera vegada que vaig anar-hi. Concretament va ser a San Juan de Puerto Rico, on, en arribar-hi, vaig sentir una il·lusió immensa, la sensació d'arribar a un lloc molt llunyà, a l'altra banda de l'Atlàntic, però en el qual et senties com a casa. Era una sensació curiosa, de llunyania i de proximitat alhora, que mai fins aleshores no havia experimentat.

Com us deia, mai no he tingut clar perquè m'ha atret tan fortament Amèrica. Potser m'ha atret per la facilitat del llenguatge, el poder-te entendre amb la gent; o bé per l'en-

cant de la seva geografia, tan rica i tan diversa: les illes del Carib, la Sierra Madre, els Andes, la Pampa Argentina, la selva amazònica, el desert d'Atacama, l'estret de Magallanes...; o potser per les seves civilitzacions mil·lenàries. El fet és que la meua destinació predilecta, fora de les nostres fronteres, ha estat Amèrica. I en aquest continent vaig descobrir Perú, que, per a mi, des del punt de vista turístic, és el seu país més important. Perú ho té tot: els Andes, el desert de la costa i la selva amazònica; la cultura preincaica i, posteriorment, la incaica; i l'ambient colonial, que encara es respira avui dia. Tot això es pot trobar a Perú, un país que em va enamorar, i que a tothom aconsello que visiti.

I ara que heu fet esment de Perú, ens agradaria que ens expliquéssiu un viatge que va fer dins aquest país i que va tenir un cert ressò públic: el descens al Cañón de Colca.

La veritat és que, més que un viatge, va ser una aventura que vaig viure juntament amb el meu fill i un indi de la zona. Tot va començar quan estàvem, el meu fill i jo, a l'aeroport internacional Jorge Chávez de Lima. Allí vaig comprar un llibre que em va cridar força l'atenció: la "Guía de la República de Perú", de Gonçal de Reparaz. Mireu per on, vaig trobar al Perú, tan lluny del nostre país, una guia d'aquell territori, escrita precisament per un català. Aquest català era Gonçal de Reparaz, un geògraf que l'any 1928 havia escrit una excel·lent monografia sobre la Plana de Vic, i que des del final de la guerra civil vivia exiliat al Perú, on exercia de catedràtic de Geografia a la Universitat de Lima. Vaig començar a fullejar el llibre i vaig interessar-me per un recorregut concret que es titulava "Excursión aérea al Cañón de Majes", també conegut com a Cañón de Colca, que està situat a la regió del riu Colca, que li dóna nom, al sud del Perú. Era una excursió aèria perquè, fins al moment, ningú no havia descendit al fons d'aquella gorja a causa de les dificultats d'accés.

Així va ser com vaig engrescar-me en aquesta aventura: baixar al fons del Cañón de Colca, d'uns tres mil metres de profunditat màxima. Vam estar-hi dos dies de baixada i dos més de pujada. En aquests quatre dies vam recórrer un territori feréstec i desèrtic, francament colpidor. Durant la travessia vam descobrir unes runes d'origen desconegut i vam fer un extens reportatge fotogràfic. O sigui: vam aconseguir una excel·lent informació de primera mà, d'un territori pràcticament inèdit. Més tard vaig enviar aquesta informació a Gonçal de Reparaz, i posteriorment, ell la va incloure a la seva guia. Personalment, em sento orgullós del nostre descens al Cañón de Colca, ja que vam ser els primers a deixar constància de les nostres descobertes; per aquest motiu es va publicar un reportatge sobre la nostra aventura al número de juny de 1978 de la prestigiosa revista "South American Explorer".

Pel que dieu dóna la sensació que el Cañón de Colca és per a vos l'indret predilecte de tots els que heu visitat.

No puc negar-vos que aquesta aventura per terres peruanes és un dels meus records més apreciats. Tanmateix, també us puc dir que el paisatge més corprenedor que he cone-

gut és el del desert. És un tipus de paisatge que vaig descobrir, com tantes altres persones de la meva generació, a través del cinema de l'oest; aquell cinema dels indis, dels pistolers i del cinquè de cavalleria. Concretament, a través de la pel·lícula "La diligència", de John Ford. Els seus esplèndids escenaris, plens de lluminositat i d'espais oberts, em van atreure d'una manera molt especial.

La veritat és que a hores d'ara, després d'haver visitat selves, illes i continents molt diversos, puc dir que mai res no m'ha captivat tant com els deserts. Per a mi, el mar, la muntanya, la selva, els grans boscos i els deserts són els grans espectacles de la natura. I, entre aquests espectacles, el desert és el que, personalment, m'ha impressionat més. El desert és un espai que et va posseint amb una força hipnòtica que t'omple de pau i de tranquil·litat. Tothom que ha estat al desert mai no ha sortit d'ell sense canviar. Tothom que hi ha estat hi ha tornat, tard o d'hora. El seu paisatge, el seu ambient, el seu aire, t'impregna els ossos i et roba el cor. El seu esperit et fa, a poc a poc, el seu esclau i s'apodera del teu ésser.

És curiós que un espai com el desert, que a primera vista sembla que hauria de ser un món uniforme i ben poc atractiu, arribi a presentar una varietat tan gran de matisos, de diferències...

Cada desert és diferent als altres; són móns diametralment oposats, i això que n'hi ha un bon nombre, repartits per tota la Terra. Jo, els més importants, els he visitat gairebé tots. Començant pels del continent americà, he anat al desert de l'oest o "desierto pintado" nom que li van posar els primers conqueridors espanyols. Aquest nom, certament, fa honor a la realitat, ja que allà hi ha una barreja de colors impressionant que mostra el vigor de la natura: els diversos estrats estan aixecats, encavalcats, enfonsats, com si es tractés d'un espectacle de terra, llum i color. També he visitat el desert de la costa peruana, o desert dels misteris, on avui dia s'amaguen molts enigmes sobre la civilització preincaica, llavor de la cultura índia de Sudamèrica. I finalment, dins el mateix continent, he estat al desert d'Atacama, que, encaixat entre els Andes, a llevant, i l'oceà Pacífic, a ponent, és el més sec del món. El d'Atacama és el desert blanc: una blancor, causada pel salitre, que enlluerna i que et transporta a un món oníric molt llunyà.

Al continent africà, he anat al Sàhara, el desert més gran de tots, el país de la set. Un mar de sorra on l'ull no endevina la fi. I dins aquest mar inacabable conviuen móns diversos, com ara el Tassili, regió mesetària d'origen volcànic ben diferent a la regió de les dunes. Al Tassili hi ha un conjunt magnífic de pintures rupestres, amb figures d'hipopòtams i de cocodrils, un signe evident que aquest desert, fa milers d'anys, no era un lloc tan sec. Un altre ambient sorprenent dins el mateix Sàhara és el dels oasis, la joia del caminant: promesa de descans, d'aigua i de vida al bell mig de la desolació. D'altra banda, a Àsia he estat al Gobi, un desert ple de màgia per on passava el camí més antic del món: l'anomenada Ruta de la Seda. Aquest camí mil·lenari és, avui, un fantasma del seu propi passat, un record mític de l'antiga civilització oriental.

A banda de les vostres estades al Perú i als deserts més importants del món, ¿a quins altres indrets heu dedicat una atenció particular?

Com us comentava a l'inici de la conversa, pràcticament, he viatjat arreu del món tret del pol nord i del pol sud. De fet, una vegada que estava a Argentina vaig estar a punt d'anar a l'Antàrtida, però finalment ho vaig deixar córrer perquè vaig trobar que el preu era excessiu. Tanmateix, he conegut racons maravillosos del nostre planeta, a banda dels que he esmentat fins ara. Us podria parlar, per exemple, d'Alaska, l'illa de Pasqua, Mali, Kènia, Níger, Sudàfrica... I he estat a aquests llocs quan encara es podia viatjar tranquil·lament. Avui dia el turisme internacional és molt més intens que vint o vint-i-cinc anys enrere i gairebé totes les destinacions turístiques estan saturades; és a dir, vagis on vagis trobes una gran quantitat de gent, cosa que no et permet gaudir a fons de les coses que veus, ja que tot són aglomeracions. La veritat és que sovint tens la sensació que tot està massificat, i així no m'agrada viatjar.

A banda d'això, us he de dir que s'ha de saber viatjar a cada part del món en l'època de l'any adequada. És una cosa que he anat aprenent gràcies als mateixos viatges. Per exemple, el meu gran fracàs viatger a Amèrica va ser Alaska. I va ser un fracàs perquè vaig anar-hi a l'estiu; en aquesta estació de l'any, a Alaska, sempre plou o el cel està núvol i no es pot gaudir plenament del paisatge. És com si aneu durant l'època de Setmana Santa a Kènia: no podreu sortir al carrer, perquè plou a bots i barrals. Per Setmana Santa val la pena que viatgeu a Mèxic, posem per cas. Allà podreu viure en directe una cosa impressionant com són les seves processons. Per exemple a Sierra Madre, els indis, durant tota la nit del Dijous Sant colpegen incansablement els seus tambors. En resum: si voleu fer un viatge, assessoreu-vos bé abans de sortir de casa. Avui la informació disponible ha millorat molt, i si vas ben informat podràs treure molt partit de la mateixa experiència.

De tots els viatges que heu fet al llarg dels anys, ¿quin considereu que ha estat el més rellevant?

De tots els viatges que he fet, penso que el de més envergadura ha estat el de la Ruta de la Seda, que he resseguit des de la capital xinesa, Pequín, a Samarcanda, a la planura del Turquestan. Aquesta ruta, que enllaçava l'interior de la Xina amb les terres més orientals d'Europa, travessava una sèrie d'indrets especialment difícils, com ara el desert de Gobi o diverses collades de l'Himàlaia. I concretament a Xina, en el punt on l'antiga Ruta de la Seda coincidia amb la Gran Muralla, hi ha un dels indrets més sorprenents d'aquell país: el monestir de Dunhuang, que traduït al català vol dir "far enlluernador". Dunhuang era un gran centre budista on, avui dia, trobem 492 grutes plenes de restes de pintures i d'altres tresors artístics orientals, que he tingut la sort de poder contemplar amb els meus propis ulls. Tot això és una mostra de la importància que va tenir en el seu dia la Ruta de la Seda, en tots els sentits: comercial, artístic, religiós,

social... Una ruta, si més no, associada al llarg de la seva història amb la dona, amb el seu misteri i erotisme, que va ser, durant molts segles, el motor de la relació entre l'occident i l'orient.

En qualsevol cas, la vostra trajectòria com a excursionista i com a viatger ha tingut també una projecció cap als altres ciutadans, com ho demostren les vostres col·laboracions a la premsa local i les conferències que durant molts anys heu fet, per tal d'explicar els vostres viatges.

Sempre que he tingut ocasió de fer un viatge llarg a un indret llunyà, que m'ha comportat una tasca llarga de preparació, he tornat a casa amb el desig de compartir l'experiència amb amics i coneguts. Amb aquesta voluntat va néixer la iniciativa, recolzada pel Centre Excursionista de Terrassa, d'organitzar cada any, a la tardor o a l'hivern, una conferència acompanyada de diapositives, sobre el país o la regió del món que havia visitat uns mesos abans. La veritat és que això va començar una mica com una cosa informal, i al final es va convertir en un acte que la gent ja esperava... recordo que la primera conferència la vaig fer l'any 1970; vaig parlar sobre el Perú i, en particular, em va interessar donar a conèixer la Cordillera Blanca. Des d'aleshores, i fins l'any 1990, en vaig presentar una cada any, sense interrupció. Ara ja fa uns anys que no ho faig, però és una experiència de la qual guardo un record d'aquells que no s'esborren.

A part d'això, també he fet col·laboracions a revistes i butlletins excursionistes, relacionades amb els viatges que he dut a terme. I també a la premsa local, al "Diario de Terrassa" sobretot, on he publicat diversos articles sobre alguns dels meus viatges, com ara al monestir de Dunhuang, als Andes patagònics i a Sierra Madre, entre d'altres. En aquests articles, que acompanyava de fotografies fetes per mi mateix, he intentat transmetre les meves sensacions, les meves vivències. En el moment de redactar-los no em vaig conformar amb descriure el recorregut. Ben al contrari: vaig voler impregnar el possible lector de l'essència del paisatge i de la gent que trobava als llocs que havia visitat.

Avui dia, per circumstàncies de la vida, i una d'elles l'edat, no viatgeu tan sovint com abans...

La veritat és que actualment he tornat als meus orígens. Ara que em veig limitat per fer segons quins viatges torno a freqüentar, un altre cop, la muntanya de Sant Llorenç del Munt. El Camí Ral de Manresa, per exemple, que és un dels més interessants de tot el massís, l'he recorregut més de cent vegades. Aquest camí, que si us hi heu fixat bé sempre va per la carena, és un trajecte força solitari on trobo únicament, molt de tant en tant, alguns antics excursionistes. Excursionistes que, com jo mateix, necessiten fer allò que han fet sempre: recórrer incansablement els camins per sentir-se a prop de la natura, del país i, en definitiva, del món. Per a mi, el meu entorn més proper continua tenint el seu encant. Quan viatjava arreu del món mai no em vaig oblidar del paisatge de

Terrassa. Sempre el portava al cor, fins i tot quan vaig estar a l'estret de Magallanes, l'indret del nostre planteta en què m'he sentit més lluny de la meva ciutat.

Mirant enrere, estic content de tot el que he fet al llarg de la vida, i l'única cosa que em sap greu és no haver pogut començar a fer grans viatges abans dels cinquanta anys. En aquest sentit, la meva professió de metge m'ha lligat molt, ja que a l'època en què vaig començar a exercir la medicina s'havia d'estar molt pendent dels pacients. No era com avui dia, que pots combinar-te la feina més fàcilment amb algun col·lega o altre. Tot i això, també és veritat que gràcies a la meva professió vaig poder estalviar, i al cap i a la fi, això em va permetre realitzar gairebé tots els viatges que vaig projectar. Per tant, puc dir que estic content i que em sento orgullós de tot el que he fet, i dels llocs on he estat. Crec que sóc un privilegiat que ha pogut conèixer d'una manera àmplia el nostre món.

Les hores s'han anat escolant, d'una manera gairebé imperceptible, i la nostra conversa —com els viatges transoceànics, i com qualsevol altre viatge, en definitiva— toca ja a la fi. Un cop més, hem tingut el privilegi d'estar a molts llocs a la vegada, sense moure'ns del silló; i un cop més, tenim la sensació d'haver viscut molt dies —fins i tot mesos, anys sencers— mentre escoltàvem, de boca del nostre interlocutor, una llarga experiència esdevinguda record.

Dèiem a l'inici que el doctor Arias havia tingut el privilegi de conèixer dues formes molt diferents de viure el viatge: la d'abans i la d'ara. Però, després d'haver-lo escoltat, creiem que no és ben bé això. O, més ben dit, que és molt més que això. Josep Maria Arias, més que a un estil de viatge, ens transporta a l'autèntic esperit del viatger. Al d'avui i al de sempre: al de la persona que viu el viatge amb la mateixa intensitat quan el prepara minuciosament, quan el realitza o quan, molts dies després del retorn, té el goig d'explicar-lo als altres amb tots els detalls. Al de la persona que sap que, al cap i a la fi, entre el Cañón de Colca i les carenes de Sant Llorenç del Munt no hi ha pas tanta diferència. Que, en el fons, un lloc i un altre formen part d'un mateix itinerari per la vida.

XXI APLEC EXCURSIONISTA DELS PAÏSOS CATALANS - 1997

Per Manuel CAMPOS i ALCARAZ

Al poble d'Arnes, a la Terra Alta, es va celebrar durant els dies 6, 7 i 8 de desembre, l'Aplec Excursionista dels Països Catalans, organitzat pel Foment Excursionista de Barcelona.

Les perspectives no eren massa bones, doncs les notícies eren de grans nevades per tota la Terra Alta; no obstant això, una colla de socis del Centre decidírem anar-hi.

El divendres dia 5, una part vam sortir per inspeccionar el terreny, bé que prèviament havíem encomanat lloc en una casa rural. Tal com ens anàvem acostant, les notícies que recollíem pel camí no eren massa falagueres; la majoria de ports de muntanya eren tancats, per la qual cosa decidírem anar per Tortosa i pujar per una carretera de l'interior.

Tot anava bé fins arribar a Prat de Comte. D'aquí en amunt, de sobte, comencem a trobar neu abundant (quasi 50 cm.). Preguntem per arribar a Horta de Sant Joan i ens diuen que una màquina lleva-neus va en direcció al poble obrint camí. Nosaltres, al darre-
ra, amb més o menys dificultats i alguna parada forçada per esquivar els munts de neu,



Ermita de Sant Salvador d'Horta (Terra Alta). Foto de l'autor

al final arribem a bon port. A la mestressa de la casa on hem de fer estada, li preguntem com arribar-hi, ja que està situada als afores: —“Cap problema, el meu fill els acompanyarà amb el ‘jeep’ i obrirà pas”.

Fillets de Déu! Quina aventura per arribar-hi... Sí, sí, ell obria pas amb el “jeep” però el nostre cotxe quedava parat, perquè les rodes no tocaven a terra de tant gruix de neu... el “jeep” també patinava. Gairebé era fosc, quan aconseguírem arribar a lloc.

L'aventura s'ho val. Ens instal·làrem, tot l'entorn era magnífic amb tanta neu i la casa era molt acollidora.

L'endemà al matí, el temps era fabulós, amb un cel blau radiant. La resta de la colla anava arribant. A mig matí estem tots reunits i marxem cap a Arnes, per inscriure'ns a l'Aplec.

Ens donen informació sobre les diferents variacions en el programa previst, degut a la neu caiguda aquests dies. Serrat de la Ballestera, Toll de Vidre, els Estrets d'Arnes, Penyalera, Convent de Sant Salvador, Tossal d'Horta, els pobles de La Terra i el Matarranya, Horta de Sant Joan i els seus museus, etc. són algunes de les activitats a portar a terme en aquests tres dies de l'Aplec.

Participem en diverses excursions. Els recorreguts, amb l'abundància de la neu, són molt més atractius que habitualment, l'entorn canvia totalment de panorama.

Una anècdota, tornant d'una excursió: tot ha anat molt bé, el dia ha estat fabulós, la carretera està neta, però atenció!... una corba a l'ombra, una placa de gel, derrapada del vehicle, sortida de la carretera, salt d'un marge, més d'un feliç aterratge en un immens camp de neu, silenci... —“esteu tots bé? sí, sí...”—, ens refem de l'ensurt, cerquem la manera de retornar a la carretera, que té les seves dificultats, però aconseguim tornar-hi, retornem amb els altres companys, expliquem l'aventura, felicitacions pel resultat.

S'acaba l'Aplec amb una petita festa de danses típiques i lliurament de premis, obsequis, parlaments, etc.

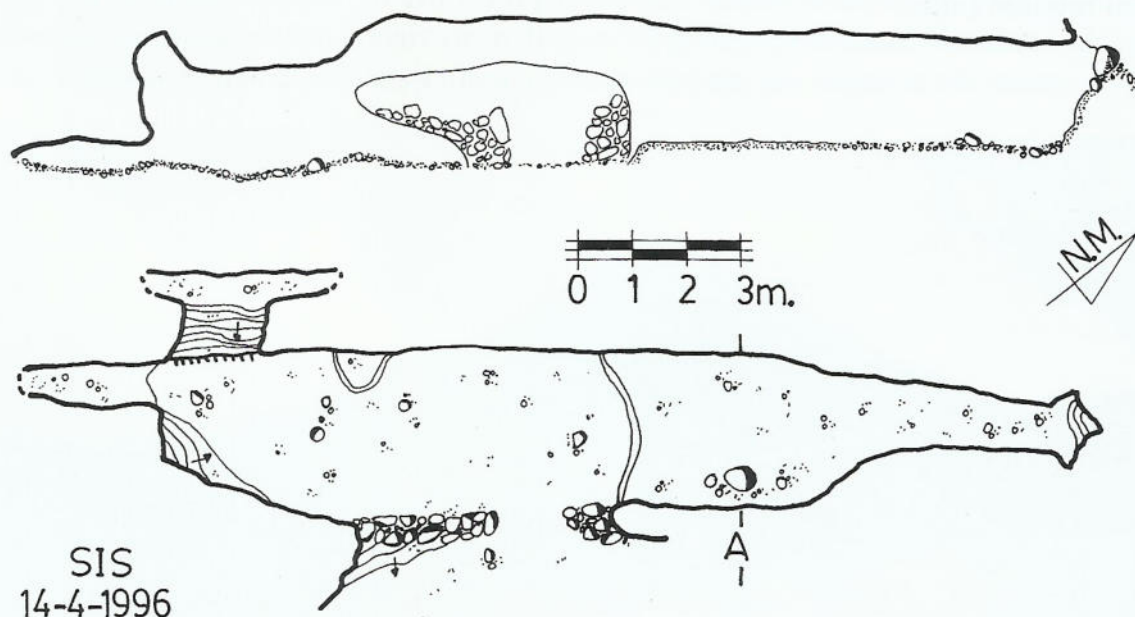
L'entitat organitzadora fa lliurament de l'enssenya de l'Aplec als representants del País Valencià, que durà a terme la seva realització l'any vinent. Després de dinar, recollim, carreguem els cotxes, carretera i cap a casa.

LA COVA DELS GRAONS DE MURA

Per Xavier BADIELLA i NOGUERA

Enfilàrem el camí dels graons de Mura des de l'alzina del Sal·lari ben matí, única garantia de trobar lloc per deixar el cotxe i no caminar les primeres passes voltats de massa gent. No tardàrem gaire estona en arribar a la font dels Traginers, on férem una curta parada per esmorzar —les meves tres filles així ho reclamaven, sobretot la menuda, l'Anna, que amb prou feines vint-i-dos mesos acomplerts, semblava que tingués l'estómac buit.

La Núria i la Gemma, des d'una carbonera que es troba darrera la font i un xic per sobre d'aquesta, s'enfilaren per un costerut carriol fins a trobar el camí que mena al Coll de Boix. De seguida topem amb el tros empedrat que caracteritza aquest conegut camí. Un cop fineix aquest primer tros empedrat, òn trobem una bassa mig tallada a la roca, cal cercar un caminó al costat dret que entre alzines i vorejant un petit cingle ens mena amb poc més de vint metres, fins a l'entrada de la cova.



COVA dels GRAONS de MURA

Serra de l'Obac (Mura)

TOP: Gemma, Núria i Xavier Badiella



—A—

Amb un pòrtic de més de cinc metres d'amplada per dos d'alçada, la cova se'ns presentava com una caseta a la muntanya, amb un parell de murs de pedra a banda i banda, que deixaven un espai a tall de porta d'un metre escàs d'amplada. El mur de l'esquerra no tocava el sostre, tot formant un llarg finestral per on la canalla jugava a cuc i amagar. La Núria, la gran, m'ajudà a fer la topografia i mentre mesuràvem els 19 metres que configuren la totalitat de la cova, la Gemma se'ns hi afegí i col·laborà en la mesura de l'amplada; tres metres a l'entrada i un metre a l'extrem nord, per on es podia sortir a l'exterior, mercès a un forat al sostre força petit i, en alguns llocs, tapat per grans blocs. Mentre les més menudes es repartien la cova entre un menjador, el dormitori, la cuina, etc., amb la Núria repassàvem l'alçada, que era molt regular, amb un parell de metres; això volia dir que sempre podíem anar drets, sense necessitat d'ajupir-nos. Cap al costat sud se'ns complicà un xic la tasca, car una gatera ens obligà a reptar un parell de metres, mentre un altre conducte enlairat, també acotats, ens adreçava a un petit cau terrós i estret on finava la cavitat.

Després de jugar una bona estona per la cova, decidírem tornar a casa, tot desfent el camí cap a l'alzina del Sal·lari. Sorprenguérem unes magnífiques sargantanes prenent el sol de primavera, encara que per poca estona, ja que les mans de la canalla no les deixaren reposar gaire.

LA RUTA DELS TRES MONESTIRS

Per Francesc J. SUÁREZ i FERNÁNDEZ
 Eduard SUÁREZ i FERNÁNDEZ
 Quim SOLBAS i RABAL

L'origen d'aquesta Marxa Excursionista bianual, cal cercar-lo l'any 1988, quan les entitats excursionistes, agrupades dins la Vegueria Excursionista del Vallès, amb l'entusiasta direcció de l'amic Josep Barberà, van organitzar els actes de la XIX RENOVACIÓ DE LA FLAMA DE LA LLENGUA CATALANA.

Amb motiu de la celebració del Mil·lenari de Catalunya es va decidir que fos complexa i enriquidora. La Renovació de la Flama consistí en fer dues enceses simbòliques de la Flama, en dos indrets molt característics de l'excursionisme vallesà: la primera al cim del Matagalls (Vallès Oriental), i la segona al monestir de Sant Cugat del Vallès (Vallès Occidental). Posteriorment, després de travessar bona part de les terres vallesanes, ambdues Flames es trobaren al cim de la Mola —on està situat el monestir de Sant Llorenç del Munt— i plegades feren camí vers Montserrat, on es desenvoluparen els actes de cloenda de l'annual Renovació de la Flama.

Es decidí organitzar, dins dels actes, la recuperació i inauguració del Camí dels Monjos (de Sant Cugat del Vallès fins a Sant Llorenç del Munt) —actual PR C-31—. Aquest llegendari camí uneix els dos monestirs —el primer, a la plana, a 110 metres d'alçada, i el segon a 1.104 metres, al cim de La Mola—, amb la particularitat de no travessar, al llarg dels seus 25 km. de recorregut, cap curs d'aigua.

Els actes es van desenvolupar seguint el següent calendari:

Dissabte, 20 de febrer de 1988, a les 4 de la tarda.

Encesa de la Flama de la Llengua, al cim del Matagalls (serralada del Montseny), a càrrec de les entitats excursionistes del Vallès Oriental i del Veguer excursionista del Vallès Sr. Josep Barberà. Posteriorment, la Flama portada per un grup d'excursionistes es trasllada a peu fins a Aiguafreda, on es pernocta.

Diumenge, 21 de febrer de 1988, a les 8 del matí.

S'inicia el camí que ens porta fins a Sant Feliu de Codines, després de passar per Sant Pere de Bertí i Sant Miquel del Fai. S'arriba als volts de les 4 de la tarda a la seu del Centre Excursionista de Sant Feliu de Codines, on resta instal·lada.

Divendres, 26 de febrer de 1988, a les 8 del vespre.

Encesa de la Flama de la Llengua, a la capella de Sant Benet del monestir de Sant Cugat del Vallès.

Dissabte, 27 de febrer de 1988, a les 7 del matí.

La Flama i el seguici excursionista inicià la marxa cap a La Mola, seguint el clàssic traçat del Camí dels Monjos, que esdevindrà des d'aquesta ocasió, el Petit Recorregut C-31.

Conforme es creuen els diversos termes municipals (Sant Cugat del Vallès, Sant Quirze del Vallès, Terrassa i Matadepera), es van inaugurant unes fites amb unes rajoles commemoratives a càrrec de les primeres autoritats de cada municipi, a la vegada que seran aquestes les que portin la Flama de la Llengua.

De forma paral·lela, a la mateixa hora, la Flama de la Llengua, procedent del Matagalls, surt de Sant Feliu de Codines, fent camí vers La Mola, després de passar per Castellar del Vallès i Sant Feliu del Racó.

Als volts de les dues de la tarda, en arribar a La Mola, davant de la porta del monestir de Sant Llorenç del Munt, es van fusionar la Flama de Sant Cugat del Vallès amb la del Matagalls. Entraren al cenobi benedictí, on l'escalador mossèn Zayas va fer un parlament molt sentit del significat de la Flama i del Mil·lenari de Catalunya. En acabar, els "Minyons de Terrassa" varen fer una exhibició castellera.

Després de dinar, a les 5 de la tarda, La Flama de la Llengua és portada per una trentena d'excursionistes a Monistrol de Montserrat, després de passar per Can Robert, l'Obac, Les Vendranes, Vacarisses, el Palà i l'Hostal de la Creu de la Guardiola. S'arriba a negra nit a Monistrol, on la Flama i els seus portadors hi pernocten.

Diumenge, 28 de febrer, a 2/4 de 9 del matí.

La Flama surt de Monistrol de Montserrat, escortada per un nombrós grup d'excursionistes que s'han afegit als que han passat la nit a Monistrol. A l'arribada al monestir de Montserrat, la comitiva és rebuda per l'abat de Montserrat, Cassià M. Just, en nom de la comunitat montserratina. Durant la missa conventual, en Josep Barberà féu l'ofrena de la Flama de la Llengua i el seu missatge a la Moreneta.

Finalitzaren els actes commemoratius amb l'encesa de la Llàntia de la Llengua Catalana a l'atri de la basílica. L'acte es clogué després de diversos parlaments.

Fruit de la col·laboració en l'organització dels actes de la XIX Renovació de la Flama de la Llengua l'any 1988, diverses entitats excursionistes decidiren organitzar pel 9 d'abril de 1989 la primer edició de la Caminada del Mil·lenari "RUTA DELS TRES MONESTIRS".

S'acordà que tingués un recorregut d'uns 53 km., tot seguint el traçat de la ruta feta per la Flama de la Llengua, que va sortir del monestir de Sant Cugat del Vallès, on després de passar pel monestir de Sant Llorenç del Munt, s'arribà al monestir de Montserrat.

L'organització va anar a càrrec de les següents entitats:

- Club Muntanyenc de Sant Cugat del Vallès
- Centre Excursionista de Terrassa
- Club Muntanyenc de Terrassa
- Centre Muntanyenc de Sant Llorenç, de Terrassa
- Unió Excursionista de Sabadell
- Unió Excursionista de Matadepera.

En posteriors edicions, s'hi han afegit:

- Centre Excursionista de Mura
- Club Natació Terrassa, Secció Excursionista
- Centre Excursionista de Castellar del Vallès
- Penya Ciclista Nicky's, Secció Excursionista
- Amics Caminants de Sant Llorenç, de Terrassa.

La sortida es va situar a la plaça del monestir de Sant Cugat del Vallès, de 5 a 7 del matí.

L'arribada, a la plaça del Monestir de Montserrat, de 3 de la tarda fins a les 9 del vespre. Posteriorment, s'avança de 2 a 8 de la tarda.

Al llarg de la Ruta, es van col·locar controls de pas. Per facilitar la tornada, s'organitzà un servei d'autocars.

Com a premis, es va donar als participants arribats a Montserrat:

- Un record commemoratiu de la Ruta.
- Un llibre del "Camí dels Monjos" P.R. C-31.

També es van donar trofeus, als tres participants que més s'aproparen a la mitjana dels temps invertits per tots els participants.

Van haver-hi trofeus per:

- El club o entitat que va aportar més participants.
- Els participants masculí i femení arribats de més edat.

En posteriors edicions es van ampliar els trofeus al participant més jove arribat a Montserrat.

La bona rebuda que va tenir aquesta RUTA DELS TRES MONESTIRS, va fer que les entitats organitzadores decidiren que tingués continuïtat i que es convertís en una clàssica dins del calendari de Marxes Excursionistes organitzades a Catalunya.

Al llarg de les cinc edicions realitzades s'ha seguit el mateix traçat —tret de puntuals modificacions i adaptacions—, que és el següent:

Sortida al monestir de Sant Cugat del Vallès, ermita de Sant Domènec, bòbila de Can Graells, Coll de Can Camps, Coll de Can Viver, Coll de la Creueta, serra de Galliners, barri de Can Parellada (Terrassa), Can Sabater del Torrent, Can Torrella del Mas, Cementiri de Terrassa, barris de Les Arenes, Can Montllor i Sant Llorenç (Terrassa), Santa Magdalena del Puigbarral, Matadepera, Pedrera de l'Angelet, Canal dels Monjos, Hort dels Monjos i monestir de Sant Llorenç del Munt —seguint íntegrament el traçat del Camí dels Monjos, actual P.R. C-31— a partir d'aquest punt es continua per la Cova del Drac, Canal de l'Abella, Can Robert, Torre de l'Àngel, torrent de la Font de la Riba, Torrota de l'Obac, l'Obac, Les Vendranes, Torrota de Vacarisses, Vacarisses, Cementiri de Vacarisses, estació de tren de RENFE a Vacarisses, el Palà, Camí Romeu a Montserrat, Hostal de la Creu de la Guardiola, La Coma, pont sobre el riu Llobregat, Monistrol de Montserrat, Font Gran, Camí dels Apòstols o dels Pelegrins, i monestir de Montserrat. En total 53 quilòmetres.

<u>Any</u>	<u>Inscrits</u>	<u>Sortits</u>	<u>Arribats</u>	<u>% respecte als sortits</u>
9- 4-1989	376	372	317	85
14- 4-1991	556	518	459	88
25- 4-1993	692	637	531	83
26- 3-1995	785	785	678	86
9- 3-1997	846	809	720	89

CRÒNICA

ACTES CELEBRATS

— Dilluns 12, 19 i 26 de gener i 2 de febrer: *CURSET D'HISTÒRIA - L'11 DE SETEMBRE, UN ABANS I UN DESPRÉS*. A càrrec del senyor Xavier Capella i Arades, historiador (conjuntament amb l'Ateneu Terrassenc).

— Dijous 15 de gener: *EL PARC NACIONAL DELS EVERGLADES*. Àudiovisual a càrrec del senyor Francesc Muntada.

— Divendres 16 de gener: *LA LLENGUA*, a càrrec del senyor Magí Cadevall, filòleg (conjuntament amb l'Ateneu Terrassenc)

— Dijous 29 de gener: *QUANG GANH, del Tonkin al delta del Mekong*. Conferència i presentació d'un audiovisual, a càrrec del senyor Joaquim Monturiol.

— Dijous 5 de febrer: *GEL VERTICAL*. Conferència i presentació d'un audiovisual a càrrec del senyor Joan Quintana i Paredes.

— Divendres 6 de febrer: *LA DONA CATALANA I EL DRET*. Conferència a càrrec de la senyora Rosa Roger, periodista (conjuntament amb l'Ateneu Terrassenc).

— Dijous 19 de febrer: *GASHERBRUM II, 8.035 m, un gegant de 8.000 metres*. Presentació d'un documental de les serralades del KARAKORUM, a càrrec de l'himalaïsta senyor Jordi Pons.

— Divendres 20 de febrer: *INFÀNCIA MALTRACTADA*. Conferència a càrrec del senyor Xavier Capella i Arades, historiador (conjuntament amb l'Ateneu Terrassenc).

— Divendres 6 de març: *LA SIDA, SITUACIÓ ACTUAL I NOVES PERSPECTIVES DE FUTUR*. Conferència a càrrec del senyor Eduard Kronfly, metge col·laborador del Servei Català de la Salut (conjuntament amb l'Ateneu Terrassenc).

— Dijous 12 de març: *LLÀGRIMES DE GEL. Recorregut per les parets de gel de tot el món*. Conferència i projecció de diapositives a càrrec del senyor Xavi Metal.

CURSET "LA MÚSICA A CATALUNYA", en quatre sessions, a càrrec de la senyora Pilar Simon, conjuntament amb el Centre de Normalització Lingüística (Terrassa-Rubí) i patrocinat pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya:

— Dimecres 11 de març: *Clàssics catalans*.

— Dimecres 18 de març: *Danses, sardanes i havaneres*.

— Dimecres 25 de març: *Música popular d'abans*.

— Dimecres 1 d'abril: *Música popular d'ara*.

— Divendres 20 de març: *L'HERÈNCIA POLÍTICA DE LA REVOLUCIÓ FRANCESA*. Conferència a càrrec del senyor Vicenç Molina, historiador (conjuntament amb l'Ateneu Terrassenc).

— Dijous 26 de març: *YOSEMITE i JOSHUA TREE*. Presentació d'audiovisuals a càrrec del senyor Jesús Gàlvez.

— Divendres 3 d'abril: *LES MINORIES NACIONALS*. Conferència a càrrec del senyor Santi Castella, professor de Dret Internacional (conjuntament amb l'Ateneu Terrassenc).

— Divendres 17 d'abril: *FI EL NOMBRE D'OR. L'ESTÈTICA DE LA PROPORCIÓ*. Conferència a càrrec de la senyora Anna Ma. Coll, escriptora (conjuntament amb l'Ateneu Terrassenc).

— Divendres 24 d'abril: *ACTE COMMEMORATIU DE LA DIADA DE SANT JORDI*. Actuació de la Coral Bitayna, sota la direcció del senyor M. Garcia Clapé, i lectura de poemes originals de Guerau de Liost (Jaume Bofill i Mates) de l'obra *LA MUNTANYA D'AMETISTES*, a càrrec del senyor F. Palet i Setó.

— Dijous 30 d'abril: *PARCS NACIONALS DE L'AMÈRICA DEL NORD*, Conferència i presentació d'audiovisuals, a càrrec del senyor Francesc Gurri i Serra, president de la Secció de Geografia i Ciències Naturals del Centre Excursionista de Catalunya.

— Dijous 7 de maig: *Film "D'ALESSANDRO OJETTI SOBRE FREE K2"*. Presentat per "Mountain Wilderness Catalonia", i a càrrec del seu president senyor Josep Sicart i Tauler.

— Divendres 8 de maig: *LLIBRE DE POESIES DE VÍCTOR PALLÀS, poeta i filòleg*. Presentat per la senyora Núria Cot, filòloga (conjuntament amb l'Ateneu Terrassenc).

— Dijous 21 de maig: *LLIURAMENT DE PREMIS DE LA XXXIII CURSA D'ESQUÍ DE MUNTANYA NÚRIA-PUIGMAL-NÚRIA*. Projectió d'un audiovisual del nostre consoci senyor Marià Dinarés sobre sortides d'esquí de muntanya. Sorteig de material d'esquí ofert per diverses cases col·laboradores.

— Dijous 14 de maig: *CONSERVACIÓ I PROBLEMÀTICA DELS ESPAIS NATURALS DEL VALLÈS*, a càrrec dels senyors Joan Martín i Daniel Siscart, biòlegs, membres de l'ADENC.

— Dijous 21 de maig: *PROBLEMÀTICA I ALTERNATIVES AL 4t CINTURÓ*, a càrrec dels senyors Manuel Larrosa, arquitecte, i Manuel Cunill, coordinador general de l'ADENC.

— Divendres 22 de maig: *PAU CASALS, MÚSIC I CATALÀ UNIVERSAL*, per Xavier Capella, historiador (conjuntament amb l'Ateneu Terrassenc).

— Dijous 28 de maig: *EL BANDOLER JOAN SERRALLONGA, ENTRE LA CRÒNICA I EL MITE*. Conferència a càrrec del senyor Carles Olivella i Viquer, ex-president de la U.E. de Sabadell.

— Dijous 4 de juny: *TREKKING AL CAMP BASE DEL K2*. Presentació de l'audiovisual realitzat pel consoci senyor Francesc Muntada, sobre la marxa que un grup de consocis del Centre van dur a terme el proppassat estiu per la serralada del Karakorum.

— Divendres 5 de juny: *LA SITUACIÓ ACTUAL DE L'AMÈRICA LLATINA*. Conferència a càrrec del senyor Joan Garcia, advocat i secretari de l'Institut dels Drets Humans (conjuntament amb l'Ateneu Terrassenc).

— Dijous 11 de juny: *UN PASSEIG PER L'ÍNDIA DEL NORD: LA RELIGIÓ EN LA VIDA DIÀRIA*. Projectió d'un audiovisual a càrrec de la senyora Alícia Pubill, del Centre Excursionista de Catalunya. Apassionant recorregut des de les altures de l'Himàlaia a l'estat del Punjab.

— Dijous 18 de juny: Presentació de dos audiovisuals titulats *LES ILLES MALDIVES* i *EL MAR ROIG*, a càrrec del seu autor, el senyor Pere Castellbí i Nadal, antic cap del Departament de Fotografia Submarina UNISUB, de Sabadell.

— Divendres 19 de juny: *SOM CIUTADANS DEL MÓN*. Conferència a càrrec del senyor Josep M. Casas, advocat (conjuntament amb l'Ateneu Terrassenc).

— Dijous 25 de juny: *EL PERÚ 1997*. El nostre consoci senyor Pere Ribó i Bonet ens presentà el muntatge audiovisual del seu viatge a terres peruanes, l'estiu anterior.

RESSENYES

— 19 de febrer: *GASHERBRUM II. UN GEGANT DE 8.000 METRES*. És el títol del film realitzat per Jordi Pons, en ocasió de les activitats desenvolupades a la regió del Karakorum.

Al llarg de la projecció, anotem alguns fotogrames amb resultats espectaculars. La pel·lícula, en la seva totalitat, és ben vàlida. El pes suplementari que comporten el estris de la filmació encara revaloritzen el mèrit que ja acredita el film en ell mateix.

Els preliminars de l'acte, com és costum, foren a càrrec del nostre president i del bon amic Jordi Pons. Aquest, de manera planera, complementà la temàtica de la projecció que anàvem a presenciar, on, a més de les seqüències de muntanya, ens havia de proporcionar un major coneixement de la vall del riu Braide i de la imponent glacera del Baltoro. També dedicà unes sentides paraules als companys, de diverses nacionalitats, que formaven part de l'expedició. Especialment tingué un record per a un dels components que perdé la vida en un accident lamentable.

Un públic addicte premià el veterà himalaista amb merescuts aplaudiments, testimoni de reconeixement per la gesta muntanyenca i per la seva narrativa, plasmada en les imatges, rodades en condicions extremes, amb un aparell de 16 mm.

— 30 d'abril. En aquesta ocasió, ocupà la tribuna el senyor Francesc Gurri i Serra, el currículum del qual és sobradament conegut a casa nostra. Antic company i orador amè, amb la seva proverbial simpatia ens féu viatjar, en imaginari periple, a través dels *PARCS NATURALS AMERICANS*.

En ininterrompuda cursa, el conferenciant ens féu gaudir d'un hipotètic viatge iniciat a Alaska (Denali i el Columbia Glacier Park), que havia de portar-nos als principals parcs dels EUA (Yellowstone, Gran Teton, Yosemite, Gran Canyon), passant pels adscrits al Canadà (Jesper National Park i Banf National Park).

La simpatia del conferenciant i les belles diapositives projectades foren motiu per passar una vetllada ben agradable.

A objectar, la mala passada del nostre projector que, amb les seves interrupcions no afavoria gens el clima adient. Això no obstant, cal reconèixer que l'incident donà peu a l'amic Gurri de demostrar-nos la qualitat del seu *savoir faire*. Amb el seu humor molt fi va ser capaç de donar la volta a una situació ben enutjosa.

— 7 de maig. Interessant vetllada, en el transcurs de la qual el president de MOUNTAIN WILDERNESS DE CATALUNYA, senyor Josep Sicart, presentà el film d'Alessandro Ojetti "*FREE K2*".

En aquesta ocasió, l'argument de la cinta s'apartava dels clàssics relats himalaiencs, on es fan patents les incidències que comporten determinades ascensions.

L'objectiu de l'expedició FREE K2 nasqué precisament com a revulsiu per desvetllar les consciències dels qui realitzen aquelles activitats com a finalitat única., des preocupant-se del cúmul de deixalles que generen i que malmeten l'entorn natural.

Sorprengué la gran quantitat de material recuperat (cordes, tendes, ampolles d'oxigen, envasos de tota mena...) que fou transportat fins al campament base, en una acció no exempta de risc.

La pel·lícula mostrà l'esperit de companyonia que regnà entre els components de l'expedició, un col·lectiu internacional que amb el seu exemple demostra que no tot està perdut i que hi ha fidelitats que encara perduren.

Els senyors Josep Sicart i Jordi Sanjust, en breu parlament, exposaren la finalitat de WILDERNESS, i la seva trajectòria fidel a la Tesi de Biella (Itàlia), on es pregona l'agrupament dels alpinistes de tot el món, com a garants de la defensa de la muntanya. Al nostre país, aquesta organització ha portat a terme diverses campanyes anuals, a través de les quals s'han recuperat espais degradats per l'activitat humana. Han estat eliminades restes d'edificacions i detritus escampats, sobretot arran de les obres hidràuliques desenvolupades a diversos indrets del Pallars i de l'Aran. Així es fa realitat el desig d'aproximar al seu estat inicial les contrades malmeses, tot posant en pràctica els principis d'aquesta organització.

— 11 de juny. La senyora Alícia Pubill, membre del Centre Excursionista de Catalunya, professora, gran aficionada a la fotografia i viatgera per vocació, ens oferí una esplèndida vetllada. La temàtica responia a les experiències viscudes per ella, en ocasió d'un *ITINERARI A TRAVÉS DEL NORD DE L'ÍNDIA*.

De manera específica anà desgranant la complexa situació de les diverses religions que hi ha establertes en el país, on les creences i les pràctiques culturals són prioritàries davant les necessitats físiques més elementals.

A mesura que anà desenvolupant el tema, la projecció d'unes encertades diapositives ens mostraren un bon estol de temples, entre els quals destacaríem l'Hawa Majal o Palau dels Vents, i el palau del maharajà Sawai Jai Singh.

Els nombrosos assistents acolliren amb força aplaudiments la sessió que, per breus moments i de forma molt amena, foren transportats als sempre interessants territoris de l'Himalaia, del Rajasthan i de l'avui dividit Punjab.

ASSEMBLEA GENERAL ORDINÀRIA

A Terrassa, a les vint-i-dues hores i en segona convocatòria del dia 29 d'abril de 1998, en el nostre estatge social, sota la presidència del senyor Àngel Casanovas i Crespo, acompanyat del vicepresident senyor Jaume Escofet i Prat, i de la secretària, senyora Montserrat Pujals i Ginebreda, se celebra l'esmentada Assemblea general Ordinària de l'entitat.

Hi assisteixen quaranta socis, i obre l'assemblea el senyor President, i se segueix l'ordre del dia establert prèviament.

— Punt 1r. La senyora Secretària llegeix l'*Acta de la darrera assemblea ordinària*, celebrada el dia 26 de juny de 1997, la qual és aprovada.

— Punt 2n. *Memòria d'activitats*. Són exposades pels responsables de les diverses seccions:

- Del Centre, per la senyora Montserrat Pujals
- De la Secció de Ciències Naturals, pel senyor Joan Crispí.
- De la Secció d'Alta Muntanya, pel senyor Josep Serrano.
- De la Secció d'Investigacions Subterrànies, pel senyor Albert Baucells.
- De la Secció d'Esquí, pel senyor Francesc Duran.
- De la Secció d'Excursionisme, pel senyor Antoni Luque.
- De la Secció de Fotografia, per la senyora Montserrat Pujals.

Les diverses intervencions mereixen l'assentiment dels reunits.

— Punt 3r. *Informe de Tresoreria i projecte de pressupost per a l'any present*. El senyor Francesc Dalmases comenta els diversos conceptes d'ingressos i de despeses de l'exercici. S'ha produït un dèficit total de ptes. 128.585. Per partides, el senyor Dalmases

explica les xifres del pressupost d'enguany, L'assemblea dóna la seva conformitat a la situació i al projecte econòmic.

— Punt 4t. *Presentació de la nova Secció Coral*. El senyor President explica com s'han desenvolupat les converses i la proposta d'incorporar com una nova secció del Centre una coral ja existent a la nostra ciutat. Diversos contactes van propiciar un pre-acord que permet avui fer-ne la presentació a l'Assemblea. S'han demanat unes condicions mínimes: que tots els membres de la coral passin a ser socis del Centre, la coral mantindra el seu nom originari, "Coral Bitayna", però fent constar que pertany al Centre Excursionista de Terrassa. La coral i els seus membres es comprometen a prendre part en les nostres celebracions i actes, tals com la Diada de Sant Jordi, la Missa del Gall, el concert de Sant Esteve i altres que es puguin presentar en el futur.

La coral consta de vint membres, que passarien a ocupar un espai en el tercer pis del nostre estatge.

Els socis reunits creuen que aquesta incorporació pot ser profitosa per a ambdues parts. I s'aprova per unanimitat la incorporació de la Coral Bitayna al Centre.

— Punt 5è. *Informe de la Presidència*. El senyor President comenta el canvi de data de l'Assemblea. Els Estatuts vigents remarquen que s'haurà de celebrar en el transcurs dels 90 dies següents al final de l'any natural. Això no obstant, si l'assemblea creu millor celebrar-la el mes de juny, aleshores es pot prendre l'acord i donar vigència legal al retard. L'assemblea acorda el canvi de data de cara al futur.

- El President es lamenta i demana una major integració de les seccions en les activitats generals de l'entitat. Es dol que la Secció de Fotografia no tingui més gent interessada a col·laborar-hi, ja que la Secció porta a terme diverses activitats, amb força participació.

- El senyor Casanovas es refereix ara al fet que se celebren diversos actes, tals com: Marxa Popular, la Diada de Germanor, etc., i per aquest motiu l'assistència és força migrada. La Diada també adoleix del mateix mal. Creiem, doncs, millor agrupar ambdues en una sola celebració. Així, hem pensat fer un acte al Centre el dissabte, i l'endemà la Marxa Popular i la Diada de Germanor, amb un dinar popular per a tots els participants, i la tradicional ballada de sardanes i una audició de música. I traslladar aquests actes al proper mes d'octubre.

- És preocupant el problema dels accidents a muntanya. S'hauran de potenciar uns curssets de previsió, a través de la nostra entitat i a càrrec de persones ben qualificades.

- També caldrà envigorir i donar suport a la nostra Secció Infantil, i organitzar curssets de cara a la formació de monitors.

S'ha renovat el conveni amb l'Ajuntament de la ciutat i es farà novament l'ascensió a la Xemeneia de l'Almirall. La subvenció és la mateixa que l'anterior, a més del local de magatzem.

- Internet. Tenim una pàgina oberta a través de l'Escola Ginesta. Intentarem obtenir una "web" pròpia i un ordinador connectat en el nostre mateix domicili.

- Sala d'estar-bar. Falta acabar la decoració i s'adquiriran cadires més còmodes. També sembla que hi ha una persona disposada a fer-se càrrec del bar i posar-lo novament en funcionament, amb la intenció d'ampliar els horaris i les possibilitats d'altres activitats (música, exposicions, etc.) que el facin més atractiu per al jovent del Centre, i procurar així una major concurrència en la nostra sala de tertúlies per als nostres associats de totes les edats.

- Lloguer del local. El contracte que actualment tenim establert acaba la seva vigència l'any 2000. Intentarem renovar-lo per a un nou període de cinc anys, i així estudiar la possibilitat d'adquirir el local. Ho hem de pensar i estudiar.

- Situació de la Junta. Canvis de càrrecs, noves incorporacions i cessaments.

- Moviment de socis. Es comenten les altes i baixes de l'exercici.

Els reunits aproven l'informe i la gestió de la Presidència.

— Punt 6è. *Precs i preguntes.*

- Es pregunta per les possibilitats de compra de l'edifici que ocupem. El senyor Casanovas es compromet a fer una gestió per establir el preu amb l'Institut Industrial, actual propietari, i també amb la Caixa de Terrassa. Caldrà avançar en aquest sentit, pensant en una futura assemblea monogràfica i extraordinària per anar prenent determinacions.

I sense més intervencions, el senyor President agraeix l'assistència dels socis presents i dóna per acabada la reunió, quan són les zero hores i cinc minuts del dia 30 d'abril de 1998.

CANVIS EN LA JUNTA DIRECTIVA

Canvis de càrrec: Joan Llobet i Fruitós passa a Vicepresident
Joan Perich i Soler passa a Comptador
Antoni Vicente i Arroyo passa a Vocal Numerari

S'incorporen de nou: Xavier Arrau i Riba com a Actes i Conferències
Josep Abad i Borrell com a Manteniment del Local

Cessen: Jaume Segura i Talló
Pere Anglès i Sabater.

ACTES SOCIALS

DIADA DE SANT BERNAT DE MENTHON - 14 de juny de 1998

Una vegada més celebràrem, a dalt la Mola, la festivitat de Sant Bernat de Menthon, patró dels muntanyencs. Oficià l'eucaristia mossèn Joaquim Garrit, el qual ens dedicà

una homilia de ric contingut i estil pragmàtic, molt d'acord amb la senzillesa que el caracteritza.

Després tingué lloc la tradicional processó amb la imatge del sant. Enguany, i per causa de les obres que s'estan realitzant a l'entorn del monestir, s'escurçà el trajecte.

Amb el cant dels goigs i la benedicció dels estris propis per a la pràctica de la nostra activitat, finalitzaren els actes litúrgics.

Posteriorment, la majoria dels assistents es dirigiren a la Cova del Drac, amb la finalitat, per part dels escaladors, de realitzar ascensions per diverses vies, mentre que a la resta se'ls oferí la possibilitat de presenciar-ne les evolucions.

Amb el dinar de germanor a can Robert finalitzà la jornada.

En aquesta ocasió, també s'han imprès uns magnífics goigs, acompanyats de la partitura musical, l'oració de benedicció dels estris i un breu recull referit als inicis d'aquesta celebració.

EXPOSICIÓ "LA FLORA DE MUNTANYA. DE SANT LLORENÇ AL PIRINEU"

El dissabte 6 de juny, s'inaugurà al nostre Centre l'exposició de dibuixos sobre la flora de muntanya "De Sant Llorenç al Pirineu. 1985-1997", feta pel nostre consoci Joaquim Pérez i Raventós, membre de la Secció de Ciències Naturals. L'atractiva exposició donava a conèixer, d'una manera fidel i pràctica, els detalls morfològics de les plantes, per fer-les reconeixedores a cop d'ull.

Tot plegat es recollia en un treball d'observació i de reflexió sobre les plantes, amb els seus colors i les seves formes. Observació feta durant un grapat d'anys de fer excursionisme pel nostre país.

NOTICIARI DIVERS

XXIX RENOVACIÓ DE LA FLAMA DE LA LLENGUA CATALANA

El dia 22 de febrer tingué lloc a Montserrat la tradicional renovació del compromís contret fa 29 anys per les entitats excursionistes del nostre país, de mantenir encès el foc sagrat de la nostra Llengua.

Com de costum, a l'ofici conventual es feren les ofrenes habituals. Després, sota els arcs de l'atri d'entrada al monestir, davant la imatge esgrafiada del rei català Joan I, l'Àimador de la Gentilesa, tingué lloc l'encesa de la llàntia allí dipositada el 1968.

Tot seguit, feren ús de la paraula els representants de les parts implicades en l'acte.

Eduard Costa, ho féu en representació de l'Agrupació Cultural Folklorica de Barcelona, enguany entitat organitzadora, Jordi Mir, per Òmnium Cultural, Francesc

Guillamon, per la FEEC, i Joan Maria Pujals, conseller de Cultura de la Generalitat. Clogué els parlaments el pare abat Sebastià Bardolet, el qual lloà la importància de l'acte i expressà la necessitat que es mantinguin aquest tipus de manifestacions que, per modestes que siguin, és molta la significació que atresoren en el context d'un àmbit tan transcendental com ho és el de conservar viva la llengua que ens identifica.

La jornada finalitzà amb una exhibició folklòrica a la plaça del monestir.

DONATIU D'UN CONSOCI

Del senyor Josep Abad i Borrell, autor d'una pintura a l'oli, "Paisatge de Sant Llorenç del Munt", hem rebut aquest quadre que adornarà les dependències de la nostra seu.

Li donem gràcies per aquesta generosa ofrena.

NECROLÒGIQUES

JOAN PRUNÉS i TORREDEMER

El passat mes de gener va morir el nostre consoci Joan Prunés, a l'edat de 78 anys. Ens hem de referir, una vegada més, als anys de la maltempsada.

Trobem en Joan, als seus 17 anys, vinculat a l'Escola d'Arts i Oficis, i l'any 1937 com a consoci-alumne d'aquell centre, i a través de l'Associació d'Alumnes i Exalumnes de l'Escola Municipal d'Arts i Oficis de Terrassa (AEMAOT), hi professa uns cursos de català i de francès.

A la represa de les activitats del Centre, la nostra entitat veu transcórrer els anys del 39 al 42 enmig d'una inquietud soterrada, i quan arribem a l'any 1943, sota la presidència de Manuel Aurell, i al seu costat en Prunés com a secretari, prenem novament contacte amb els associats, a través del que se'n va dir la "Circular informativa para los socios", escrita totalment en castellà.

És aleshores quan en Prunés no para, i ocupa la secretaria durant cinc anys. És el qui signa les notícies de Junta i dóna compte als socis repetidament de la vida de l'entitat.

Segurament que en Prunés, en aquell moment era l'element més indicat, després de la desfeta, per portar endavant aquella tasca. El seu pas per l'AEMAOT el va preparar per poder actuar més endavant. El seu eficient treball i sacrifici en pro del Centre, en aquell període, són ben manifestos.

A partir de 1957, trobem en Joan vinculat al moviment escoltista i a l'agrupament escolta "Mossèn Homs", on durant trenta anys va ocupar diversos càrrecs, des dels inicials fins als de responsabilitat.

Tota la seva executòria és amarada del seu esperit apassionat per la muntanya i per un ferm amor al país.

Últimament, el seu delicat estat de salut li impedia la pràctica de l'excursionisme, però sempre interessat pels temes culturals, el trobem encara assistint a conferències, exposicions i visites.

Descansi en pau el recordat amic.

El nostre condol a la seva esposa Anna Santamaria, als seus fills M. Montserrat, Antoni, Joaquim, Jordi i Anna Elisabet, i a tots els familiars.

ANTONI ALMIRALL i GINESTÀ

Amb la mort d'aquest veterà (87 anys) desapareix un altre excursionista dels "d'abans de la guerra". Si bé en l'actualitat no estava afiliat al Centre, tenim constància de l'afecte que li mereixia i dels moments inoblidables transcorreguts al seu redós.

Impossibilitat físicament durant un llarg període, els seus pensaments es remuntaven sempre a les seves vivències pels cims i per les valls que tant estimava. Gaudia recordant els moments de felicitat viscuts a muntanya, molts d'ells plasmats en els sentits escrits que ha llegat a la posteritat.

L'Antoni era un romàntic de la muntanya. Per constatar-ho, n'hi ha prou repassant aquest fragment del seu treball *De cara a la muntanya*: "Els meus ulls s'ompliran de joia / quan se'm tanquin per sempre més / s'enduran dintre les seves nines / el que jo he estimat més.

Reposi en pau l'amic, ensems que preguem a la vídua i fills que acceptin el nostre més sentit condol.

MIQUEL GIBERT i CODINA

El 22 de juny passat, ens deixava, a l'edat de 94 anys, aquest veterà excursionista, soci de la nostra entitat i fervent enamorat de la muntanya. Va ésser uns dels fundadors del Grup Excursionista Montserrat, formació local que fou integrada forçosament al Centre Excursionista de Terrassa d'aquella època (1939), en desafortunada operació promoguda i alentada per determinada acció personal, de forta càrrega política.

A en Miquel li costà reconciliar-se amb el Centre: el seu caràcter fort li impedia reconèixer que les circumstàncies que imperaven el 1939 s'escapaven de tota raó lògica.

L'escoltime ben entès, a la nostra ciutat el donà a conèixer en Miquel Gibert. L'any 1932 establí el primer contacte amb l'organització, a través de mossèn Antoni Batlle i de Josep M. Batista i Roca. El setembre de 1933 cristal·litzà el projecte, i al mes següent la primera fornada de minyons de muntanya feia la promesa escolta a Can Carbonell.

La maltempsada que assolà el nostre país delmà un projecte ple de futur, que s'identificava plenament amb l'esperit d'un jovent que anava a més.

Durant la postguerra, les condicions adverses no mermaren l'obstinació d'en Miquel. El 1948, tot i les dificultats, el trobem realitzant els primers contactes per al restabliment de l'organització escolta a Terrassa. El 1951 es refà l'agrupament "N. Font i Sagué", assumint la responsabilitat de Cap d'Agrupament. El maig de 1952 tingué lloc un campament de vegueria a Torreblanca. S'hi presentà la Guàrdia Civil i el detingueren junt amb el cap de secció Joan Fornells. Ambdós foren conduïts a la Model d'on en sortiren previ pagament de multa. Un cop alliberat, persistí en el seu ideari.

La breu pinzellada que precedeix, podria ampliar-se fent al·lusió a la fidelitat a Déu, a la pàtria i als valors espirituals que atresorà el nostre personatge, fins als darrers moments. Que aquests mots serveixin d'homenatge a l'home per al qual la longevitat mai no va ser un obstacle que frenés la seva militància activa.

Descansi en pau.

A la seva vídua, la senyora Susanna Faidella, als fills i a la resta de família, testimoniem el nostre més sentit condol.



BIBLIOTECA

OBRES INGRESSADES PER ADQUISICIÓ

- *Atlas topogràfic de Catalunya*. Vol. 1. Director editorial: Jesús Giralt i Radugales. Edita: Enciclopèdia Catalana. 1995.
- *La vall de Merlés*. Josep Gordi i Serrat. Edita: Publicacions de l'Abadia de Montserrat 1998.
- *Parcs Naturals de Catalunya*. Francesc Gurri i Serra. Edita: Generalitat de Catalunya. 1998.
- *El camí dels Bons Homes*. Topoguia de la Ruta dels Càtars. GR 107. Text: Xavier Escura i Dalmau i altres. Edita: Altaïr. 1998.
- *Passejades per la Costa Brava*. Camins de ronda i camins litorals. Teresa Marquès. Edita: Pòrtic Guies. 1997.
- *Ibones y lagos*. Guia montañera del Pirineo Aragonés. David Atela. Edita: Sua. 1996.
- *100 cumbres del Pirineo Catalán*. Guia montañera. Carles Gel. Edita: Sua. 1995.
- *Vanoise*. Massif et Parc national. Roseline Alselmet i altres. Edita: Didier Richard. 1997.

SUBSCRIPCIONS

- *Biosfera*. Tom 11. Pensar en la biosfera. Índex. Dir. Ramon Folch. 1998. Edita: Enciclopèdia Catalana.

DONATIUS

- *Sender de Gran Recorregut*. Barcelona (Horta)-Montserrat. GR 6. Variant (Colònia Sedó, Esparreguera, Collbató). GR 6-1. *Sender de Gran Recorregut*. Barcelona (Vallvidrera)-Montserrat. GR 96. Daniel Oriol, Lluís Domingo, Rosa Milà, Enric Francès, Joaquim Solbas i Josep Barberà. Edita: 100x100 Muntanya SL. 1997. Donatiu de Senders Catalunya.
- *Alpujarra '97*. (LVI Campamento Anual de Montaña de la F.E.D.M.E.). José Alberto Enríquez Chaves i altres. Edita: Miguel Angel Jiménez Gutiérrez. 1997. Donatiu de la Agrupación de Montaña "El Caballo", de Lanjarón. Agraïm molt la seva aportació a la Biblioteca del Centre.

- *Les Nacions Unides i els Drets Humans*. Dir. Xavier Pons Ràfols. Edita: Ajuntament de Barcelona. 1997.
- *Conferència dels Espais Naturals de la plana del Vallès*. Edita: Associació per la Defensa i l'Estudi de la Natura. Transcripció i correcció de textos: Cristina Capilla, Àngel Cebollada i Robert Companys. Donatiu de l'ADENC.
- *Camí cap al somni*. Víctor Pallàs i Arisa. Edita: Oikos-tau. 1996. Donatiu de l'autor.
- *Les altes muntanyes de la Mediterrània*. Coord. Miquel Rafa i Joan Cervera. Edita: MountainWilderness de Catalunya. 1996. Donatiu de Josep Sicart Tauler.
- *Coneixences*. Maurici Serrahima. Edita: Publicacions de l'Abadia de Montserrat. 1976. Donatiu de Serra d'Or.
- *II Ruta de les ermites*. Itinerari pel Romànic del Vallès. Josep-Ramon Recordà. Edita: Centre Excursionista de Castellar. 1998.
- *Les sardanes i els esbarts a Terrassa. (1904-1998)*. Oriol Casanovas. Edita: El Mèdol: 1998. Donatiu de l'autor.
- *Goigs en llaor de Sant Pere, de Fonollosa*. (Bages). Editats en ocasió de la "cirerada". 1998. Donatiu de Valentí Fabrés. Molt agraïm la seva aportació a la col·lecció de goigs del Centre.
- *Sender de Gran Recorregut. De la Tordera al Llobregat. GR 97*.
Variant Marata-Pla de l'Espinal (GR 92) GR 97-1.
Variant Caldes de Montbui GR 97-2.
Variant per facilitar les excursions amb bicicleta de muntanya o a cavall.
Variant especial.
Coord. Ramon Ferrer. Edita: FEEC i Senders de Catalunya. 1998. Donatiu d'aquestes entitats.
- *Retrats del Museu*. Coord. Domènec Ferran. Edita: Museu de Terrassa (Institut Municipal de Cultura i Esports). 1998.
- *42a Festa de la Poesia 1998*. Coord. Francesc Palet i Setó Edita: Associació de Poetes Terrassencs., 1998. Donatiu de Francesc Palet i Setó.
- *II Congrés de Cultura Popular i Tradicional Catalana..* Ponències. Pere Baltà i Llopart i altres. Edita: Generalitat de Catalunya, 1997. Donatiu de dos exemplars pel Departament de Cultura.
- *Sant Pere, el poble i la festa*. Coord. Carme Centelles. Edita: Associació de Veïns de l'antic poble de Sant Pere, 1994. Donatiu de l'Associació de Veïns.
- *Lauro*. Revista del Museu de Granollers, n. 14. Dir. Joan Garriga i Andreu. Edita: Museu de Granollers, 1998.
- *Pickwick*, I i II vol. Charles Dickens. Edicions Proa, 1972. Donatiu de Josep Cardellach.
- *El carrer estret*. Josep Pla. Edita: Destino, 1981: Donatiu de Josep Cardellach.
- *Ramon Trenchs*. Biografia. Josep Lloveras i altres. Edita: Ajuntament de Terrassa, 1998.
- *La casa Alegre de Sagrera*. Coord. Domènec Ferran. Edita: Ajuntament de Terrassa, 1998.
- *Pla de vigilància i prevenció d'incendis forestals del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac*. Edita: Diputació de Barcelona, 1998.
- *Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac*. Memòria. Edita: Diputació de Barcelona, 1997.
- *Excursionisme*. Manuals d'esports de muntanya. Joan Jover. Edita: Pòrtic, 1998.
- *10 passejades i excursions*. Vall d'Aran-Aigüestortes-Sant Maurici. Lous Andoubert. Edita: Pòrtic, 1998.
- *Alpinisme i escalada*. Manuals d'esports de muntanya. Joan Jover. Edita: Pòrtic, 1998.
- *Pots de Farmàcia*. Catàlegs del Museu n. 3. Coord. Domènec Ferran. Edita: Museu de Terrassa, 1996.
- *Itineraris locals de natura i excursionisme*. Jordi Bonell i Busquets i altres. Edita: Centre Excursionista de Rubí, 1998.

MEMÒRIA 1997

Durant l'any 1997 ha continuat el registre de llibres de la biblioteca, treball que ha finalitzat enguany.

Està en projecte informatitzar el fons bibliotecari. Estem pendents del programa corresponent.

Fons de llibres que han entrat:

Donatiu 17

Adquisició 12

Subscripció 3

Aquest any ens hem subscrit a la revista "Pirineos"

Socis que han consultat la biblioteca: 33

Llibres en préstec: 23

Guardem arxivats els documents del Centre i la documentació rebuda d'altres entitats: cartes, actes, fulletons, etc.

A l'hemeroteca s'arxiven els retalls de notícies que es publiquen a la premsa sobre actes que s'han fet al Centre, sobre temes de natura i d'excursionisme, etc.

Altres documents, de valor artístic, són les fotografies i els quadres.

S'ha enregistrat el fons de quadres que pertanyen al Centre.

Les fotografies, per manca de les dates i dels noms de llocs i persones, s'estan ordenant per temes.



SECCIÓ D'ALTA MUNTANYA

33a CURSA D'ESQUÍ DE MUNTANYA NÚRIA-PUIGMAL-NÚRIA

28 de febrer i 1 de març

Participants:

<i>Equip Noms</i>	<i>Temps total</i>	<i>Classif.</i>	<i>Equip Noms</i>	<i>Temps total</i>	<i>Classif.</i>
187 Oriol Font Manel Ramon	1:28:15	1r General	154 Xavi Pereira Jordi Puig	2:00:45	8è
170 Roger Casanovas Josep Serrano	1:37:30	2n General	168 Armand Cortès Xavi Ortega	2:01:30	9è
185 Xavi Font Jordi Ibars	1:44:45	3r General	171 Pep Vivó Manel Sorolla	2:02:00	10è
179 Xavi Ollé Roger Ollé	1:54:15	4t	178 Narcís Serrat Agnès Molina	2:03:15	11è
162 Josep Alberich Àngel Artigas	1:58:00	5è 1 V. Masc.	174 David Vicén Joan Sans	2:04:15	12è
172 Jordi Alcaraz Roger Tutusaus	1:58:45	6è	177 Núria Serrano Agnès Font	2:13:15	13è 1r Femení
189 Jaume Planell Jordi Agustí	2:00:15	7è	181 Lluís Alavedra Roc Barceló	2:16:45	14è

<i>Equip Noms</i>	<i>Temps total</i>	<i>Classif.</i>	<i>Equip Noms</i>	<i>Temps total</i>	<i>Classif.</i>
157 Jordi Grau Cesc Isern	2:21:00	15è	188 Montse Pujals Conxita Falcés	2:50:45	21è 1r V. Femení
173 Margarida Boada Montserrat Soler	2:25:45	16è 2n Femení	197 Cristina Prat Gemma Casanovas	3:00:45	22è
175 Jaume Galofre Cèsar Comas	2:29:15	17è 2n V. Masc.	182 Pau Pérez Jordi Montero	3:03:30	23è
186 Jaume Segura Cesc Zapater	2:35:30	18è	155 Quico Fernández Jordi Llobet	3:04:45	24è
176 Albert Pérez Irene Fustagueras	2:37:30	19è	199 Elisabeth González Anna Vila	3:27:30	25è
165 Montse Simó Fina Alcaraz	2:48:00	20è	198 Marc Fitó Jordi Arraiz		26è

1r Classificat:

2n Classificat:

3r Classificat:

1r Classificat Femení:

2n Classificat Femení:

1r Classificat Veterans Masculí: Josep Alberich - Àngel Artigas

2n Classificat Veterans Masculí: Jaume Galofre - Cèsar Comas

1r Classificat Veterans Femení: Conxita Falcés - Montse Pujals

Participant de menys edat: Joan Sans

Participant de més edat: Jaume Galofre

Oriol Font - Manel Ramon

Roger Casanovas - Josep Serrano

Xavi Font - Jordi Ibars

Núria Serrano - Agnès Font

Margarida Boada - Montserrat Soler

El dia 21 de maig es va fer el repartiment de premis i es projectà un audiovisual sobre les sortides col·lectives, a càrrec d'en Marià Dinarès. Al final es sortejà material cedit per les cases col·laboradores.

Cal agrair la tasca feta pels controladors i col·laboradors: Cesc Soler, Manel Tomàs, Jordi Sans, Rosa M. Hernando, Antònia Llamas, Maria Vives, M. Carme Batalla, Josep M. Soler, Josep M. Serrano i Àngel Casanovas.



SECCIÓ D'ESQUÍ

ACTIVITATS

GENER

— Estatges de Nadal i entrenaments a l'estació de la Masella.

- Inici del XXVI Curset d'aprenentatge i perfeccionament d'esquí alpí a l'estació de la Masella.
- Inici del II Curset de snowboard a l'estació de la Masella.
- Inici del XV Curset d'esquí de fons a l'estació d'Aransa
- Organització del *VII Trofeu Ciutat de Terrassa* a l'estació de la Masella. Prova dedicada als corredors infantils.
- Competició: Participació en les curses de la 15a Lliga Catalana d'esquí alpí i snow "Trofeu Generalitat de Catalunya", i altres d'àmbit nacional (FEDI).
- Esquí alpí:
 - Alevins: II Trofeu Esquirol de Neu. Vallter 2000.
 - Infantils: VII Trofeu Ciutat de Terrassa. La Masella.
Gran Premi Rossignol "Trofeu Canmc". Pas de la Casa.
 - Juvenils: Cts. Catalunya SP: Trofeu "Francesc Viladomat". Pas de la Casa.
 - Sèniors: Cts. Catalunya Combinada, Memorial "Chichi Tauler". Pas de la Casa.
Cts. Catalunya Universitaris. La Molina.
Gran Premi Ciutat de Barcelona. La Molina.
 - Màsters: Trofeu CEVA-ELAN. Vaqueira Beret.

FEBRER

- Organització de la cursa *II Picarol de neu*. Prova dedicada als alevins.
- Festa de Clausura de XXVI Curset d'iniciació i perfeccionament d'esquí alpí
- Competicions
- Esquí alpí:
 - Totes les categories: Primera prova interclubs. Ordino.
 - Alevins: II Picarol de Neu. La Masella.
 - Infantils: Cts. Catalunya Infantils Memorial "Montse Corominas",
Vaqueira.
Ctos. de Aragón. Candanchú.
 - Juvenils: Cts. Catalunya Absolut, "Top Caei". Vaqueira Beret.
 - Sèniors: Cts. Catalunya, G.P. "Club Alpí la Molina". La Molina.
II Trofeo Comunidad de Navarra.
- Snow: Circuit Ballantine's (IV Lliga Catalana). La Masella.

MARÇ

- Competicions:
 - Totes les categories: Prova Interclubs.
 - Alevins: Trofeo Pitarroi. Cerler
Cursa Amics de Montgarri. Vaqueira Beret.

- V Trofeu Cargol de Neu. La Masella.
G.P. Club Alpí. La Molina.
- Infants: IV Rossignol Blanc. La Molina.
Final de la Lliga Catalana (Paral·lel). Vallter 2000.
Trofeo Ibercaja. Formigal.
- Juvenils: Copa España. Candanchú.
G.P. Internacional de Catalunya. La Molina.
Final Copa España Vaqueira-Beret.
Final Liga Catalana Paral·lel Valter 2000.
- Màsters: Cts. Catalunya Veterans. La Molina.
Int. Masters Criterium. Soldeu - El Tarter.
II Trofeu "Pepeta Planas". La Molina.
- Seleccionats per als Campionats d'Espanya Infants a Sierra Nevada: Alba García Cascón, Arnau Sallés i Enric Soler.

ABRIL

- Seleccionats per als Campionats d'Espanya Juvenils, a Candanchú: Judit Sala, Ivet García Cascón. Pau Duran i Marc Tugues.
- Seleccionada per als Campionats d'Espanya Universitaris, a Vaqueira Beret: Maya Soler.
- Seleccionada per als Campionats d'Espanya absoluts, a Candanchú: Judit Sala.
- Estatge de Setmana Santa.
- 60è Campionat de Terrassa, Cursa social a la Masella.
- Competició:
 - Totes les categories: G.P. Targeneu. La Masella.

JUNY

- Festa de comiat a la neu 98:
 - Presentació del nou material d'esquí de competició, per Benisports B!.
 - Lliurament de Trofeus del 60è Campionat de Terrassa. Cursa Social.
 - Lliurament de distincions als corredors més destacats.
 - Lliurament de diplomes als alumnes de l'Escola d'Esquí.
 - Lliurament de distincions als col·laboradors entranyables de la Secció.
 - Píscolabis.
- Trobada de tècnics i corredors per valorar la temporada 97-98. Informació dels estatges dels Alps (Tignes) que, juntament amb Sky Camp, organitza la Secció d'Esquí. Assessorament del material per a la temporada vinent.
- Assemblea Ordinària de la Secció d'Esquí.



SECCIÓ D'EXCURSIONISME

ACTIVITATS

GENER

Diumenge 4

FARIGOLA KINDER. Sortida-visita a quatre granges dels entorns de Terrassa.

Vocal: Francesc J. Suárez.

Diumenge 11

ELS CAMINS HISTÒRICS DE TERRASSA (XVIII). La via romana de Terrassa (Ègara) a Barcelona (Barcino), per Sant Cugat del Vallès (Castrum Octavianum).

Vocal: Francesc J. Suárez.

Diumenge 11

2a PART DEL GR-7 Porta (Alta Cerdanya) - Pontils (Conca de Barberà). 5a etapa Tuixén - Hostal del Vent.

Comissió de Senders.

Diumenge 18

ITINERARIS ROMÀNICS DEL VALLÈS OCCIDENTAL (2a època) (IV): Sant Vicenç de Jonqueres - Can Casamada - Sant Pere d'Ullastre.

Vocal: Francesc J. Suárez.

Diumenge 18

PETITES TRAVESSADES FAMILIARS (LXIII) 2a època. XXVIII Tradicional Excursió Nadalena: visita als pessebres de Castellar del Vallès.

Vocal: Francesc J. Suárez.

Diumenge 18

Matinal per la Serra de l'Obac.

Vocal: Francesc Martínez.

FEBRER

Diumenge 1

ITINERARIS ROMÀNICS DEL VALLÈS OCCIDENTAL (2a època) (V). Santa Maria de Toudell - St. Miquel de Toudell - Castell de Toudell - Sant Martí de Sorbet.

Vocal: Francesc J. Suárez.

Diumenge 8

FARIGOLA KINDER (III). Sant Salvador de les Espases.

Vocal: Francesc J. Suárez.

Diumenge 8 .

*2a PART DEL GR-7 Porta (Alta Cerdanya) - Pontils (Conca de Barberà). 6a etapa:
Hostal del Vent - Solsona.*

Comissió de Senders.

Diumenge 15

*ELS CAMINS HISTÒRICS DE TERRASSA (XIX). La via romana d'Ègara
(Terrassa) a Aquae Calidae (Caldes de Montbui).*

Vocal: Francesc J. Suárez.

Diumenge 15

*PETITES TRAVESSADES FAMILIARS (LXIV) 2a època. Nova incursió a la comar-
ca de l'Anoia. Circuit entorn de la Plana d'Ancosa i de la Serra de la Llacuna.*

Vocals: Ció de la Torre, Julià Fossas.

Dissabte 14 i diumenge 15

SORTIDA HIBERNAL AL POBLE I SANTUARI DE MONTGARRI (Val d'Aran).

Vocals: Xavi Pereira i Antoni Luque.

MARÇ

Diumenge 1

MATINAL PER LA SERRA DE L'OBAC.

Vocal: Francesc Martínez.

Diumenge 1

FARIGOLA KINDER (IV). Plantar un arbre contra el quart cinturó.

Vocal: Francesc J. Suárez.

Diumenge 8

*ELS CAMINS HISTÒRICS DE TERRASSA (XXI). El camí ral de ferradura de
Terrassa a Mura, per l'Obac i el coll del Daví.*

Vocal: Francesc J. Suárez.

Diumenge 8

*2a. PART DEL GR-7 Porta (Alta Cerdanya) - Pontils (Conca de Barberà). 7a etapa:
Solsona - Santuari de Pinós.*

Comissió de Senders.

Diumenge 22

*PETITES TRAVESSADES FAMILIARS (LXV) 2a època. Itineraris de rememrança.
Recorregut integral de la Serra de l'Obac.*

Vocal: Josep M. Soler.

Diumenge 22

SORTIDA A VILALLONGA DE TER-PUIG DE LES AGUDES - LLANARS.

Vocals: Neus Cañelles i Jaume Busqueta.

Dijous 26

ASSEMBLEA ANUAL REGLAMENTÀRIA DE LA SECCIÓ D'EXCURSIONISME.

Diumenge 29

ITINERARIS ROMÀNICS DEL VALLÈS OCCIDENTAL (2a ÈPOCA) (VI): Sant Cebrià de Valldoreix - Castell de Canals - la Salut del Papiol.

Vocal: Francesc J. Suárez.

ABRIL

Diumenge 5

ITINERARI MARATÓ DEL PARC DE COLLSEROLA (42,575 Km) 1a part: el Laberint de la Floresta (19 Km).

Vocal: Josep M. Picazo.

Diumenge 5

FARIGOLA KINDER (V). La Pola i l'Espluga.

Vocal: Francesc J. Suárez.

Dimecres 15

INICIACIÓ AL CURSET DE TÈCNICA DE MUNTANYA.

A càrrec de Gabriel Portí.

Diumenge 19

ITINERARIS ROMÀNICS DEL VALLÈS OCCIDENTAL (2a època). Sant Quirze del Vallès - Sant Pau de Riusec - Santa Maria de Barberà.

Vocal: Francesc J. Suárez.

Diumenge 19

2a PART DEL GR-7 Porta (Alta Cerdanya) - Pontils (Conca de Barberà). 8a etapa: Santuari de Pinós - Sant Pere de Sallavinera.

Comissió de Senders.

Dimecres 22

CONTINUACIÓ DEL CURSET DE TÈCNIQUES DE MUNTANYA. Tècniques de seguretat emprades amb neu.

A càrrec de Gabriel Portí.

Diumenge 26

MATINALS PER SANT LLORENÇ DEL MUNT.

Vocal: Francesc Martínez.

Diumenge 26

PETITES TRAVESSADES FAMILIARS (LXVI) (2a època). Un tomb pels Cingles de Bertí, el Castell de Centelles i la Vall del Congost.

Dissabte 25 i diumenge 26

SORTIDA PRÀCTICA DEL CURSET DE TÈCNIQUES DE MUNTANYA. Alta muntanya i seguretat en la neu. Ull de Ter.

A càrrec de Gabriel Portí.

MAIG

Dissabte 2 i diumenge 3

SORTIDA PRÀCTICA DEL CURSET DE TÈCNIQUES DE MUNTANYA. Alta muntanya i seguretat en la neu. Ull de Ter.

A càrrec de Gabriel Portí.

Diumenge 3

MATINAL PER SANT LLORENÇ I LA SERRA DE L'OBAC.

Vocals: Enric Cortès i Joan Perich.

Diumenge 10

FARIGOLA KINDER (VI). Hospital de Sang - Cort Fosca de Matarrodona.

Vocal: Francesc J. Suárez.

Diumenge 10

2a PART DEL GR-7 Porta (Alta Cerdanya) - Pontils (Conca de Barberà). 9a etapa: Sant Pere Sallavinera - Jorba.

Comissió de Senders.

Dimecres 13

CONTINUACIÓ DEL CURSET DE TÈCNIQUES DE MUNTANYA. Escalada: tècniques de seguretat emprades en la roca.

A càrrec de Gabriel Portí.

Diumenge 17

ELS CAMINS HISTÒRICS DE TERRASSA (XXII). La via romana d'Ègara: Terrassa a Minorisa (Manresa).

Vocal: Francesc J. Suárez.

Diumenge 17

PETTES TRAVESSADES FAMILIARS LXVII (2a època). S'Agaró - Palamós (Baix Empordà).

Vocals: Pere Torrella i Josep Álvarez.

Diumenge 17

SORTIDA DE CANTONIGRÒS A RUPIT.

Vocals: Jaume Busqueta i Joan Torras.

Dimecres 20

CONTINUACIÓ DEL CURSET DE TÈCNIQUES DE MUNTANYA. L'alimentació de l'excursionista.

A càrrec de Gabriel Portí.

Diumenge 24

ITINERARI MARATÓ PEL PARC DE COLLSEROLA (42,575 Km) 2a part: La Floresta - Velodrom d'Horta.

Vocal: Josep M. Picazo.

JUNY

Dimecres 3

CURSET DE TÈCNIQUES DE MUNTANYA. Classe teòrica: l'entrenament per a l'excursionista.

A càrrec de Gabriel Portí.

Dissabte 6

ELS CAMINS HISTÒRICS DE TERRASSA. El camí ral de Terrassa a Sabadell.

Vocal: Francesc J. Suárez.

Diumenge 7

EXCURSIÓ AL PUIGSACALM.

Vocals: Francesc Martínez i Joan Torras.

Diumenge 7

FARIGOLA KINDER (VII). Festa del Medi Ambient.

Vocal: Francesc J. Suárez.

Diumenge 14

2a PART DEL GR-7 Porta (Alt Empordà) - Pontils (Conca de Barberà). 10a etapa: Jorba - Pontils.

Comissió de Senders.

Dissabte 23 i diumenge 24

CURSET DE TÈCNIQUES DE MUNTANYA. Sortida pràctica: escalada. Seguretat en la roca.

A càrrec de Gabriel Portí.

Diumenge 28

ELS CAMINS HISTÒRICS DE TERRASSA. El camí de Sant Jaume de Galícia per Catalunya. Travessada de Barcelona a Terrassa.

Vocal: Francesc J. Suárez.

Diumenge 28

PETITES TRAVESSADES FAMILIARS LXVII. (2a època). Per la prada calmosa i reposada dels Rasos de Peguera (Berguedà).

Vocals: Maria Soler i Antoni Garriga.

Dissabte 30 i diumenge 31

CURSET DE TÈCNIQUES DE MUNTANYA. Sortida pràctica: escalada. Seguerat en la roca.

A càrrec de Gabriel Portí.



SECCIÓ INFANTIL

ACTIVITATS

11 de gener: SORTIDA A LA COVA SIMANYA. Seguint la línia directiva del curs, que era que els infants aprenguessin a anar per la muntanya, aquesta sortida va ser una classe pràctica sobre la topografia del medi en què ens movem.

7 de febrer: TALLERS. La construcció d'una maqueta de la muntanya de Sant Llorenç va ser una altra manera de fer que els infants n'aprenguessin la topografia.

8 de febrer: SORTIDA AL PALLER DE TOT L'ANY. En aquesta ocasió, es va aprofitar l'excursió per aprendre sobre la vegetació que forma part de Sant Llorenç, i a través del joc es va introduir els nens i nenes en la climatologia, aspecte que també cal conèixer.

22 de febrer: SORTIDA A MURA. Aprofitant que era Carnestoltes, vam decidir fer el recorregut de la Mata a Mura disfressats. Un cop al poble, es va aprofitar el dia per ensenyar als infants diferents tècniques de potabilització de l'aigua.

8 de març: SORTIDA AL JARDÍ BOTÀNIC DE BLANES. Tal com s'indica, el lloc on vam anar va ser una sortida cultural, per descansar de la muntanya, però sense deixar d'aprendre uns coneixements que hi tenen molt a veure: la flora.

21 i 22 de març: COLÒNIES AL CORRAL DEL MATARÓ. Es va crear un centre d'interès sobre la primavera, que és una de les èpoques en què millor es poden observar la flora i els canvis climàtics. A la nit es va fer una mica de ball i de xerinola.

9 de maig: TALLERS. Amb l'arribada de bon temps, la muntanya es més atractiva i adient per a la pràctica d'esports com ara l'escalada. Per això, aquest taller es va fer en el rocòdrom que hi ha al Centre Cívic de Sant Llorenç. Allà, juntament amb els pares que ens van acompanyar vam realitzar diferents vies.

10 de maig: SORTIDA AL CAVALL BERNAT. Ja que el dia abans havíem fet pràctiques en un rocòdrom, vam decidir que passar el dia escalant amb els nens i els pares era una bona manera per relacionar-se tots una mica més.

7 de juny: SORTIDA SORPRESA. Aquesta vegada vam decidir relaxar-nos una mica. Al matí vam anar a la Festa Major d'un barri de Sabadell, on un grup d'animació ens va fer cantar i ballar. I a la tarda, vam anar al Parc Catalunya a remar una estona, que, al capdavall, també és un esport.

20 i 21 de juny. *BIVAC ALS ÒBITS*. Com que sempre anàvem a cases de colònies, vam voler canviar d'estil, i ens en vam anar de bivac. Va ser un cap de setmana de ruta, que va començar a Can Robert, des d'on vam anar a la Mola, i d'allà als Òbits, on vam muntar uns ràpells i ens hi vam quedar a dormir, per tal de llevar-nos d'hora i continuar la marxa fins a Can Pobla, i d'allà cap a Terrassa.

La cloenda del curs de la Secció Infantil es va fer el mateix diumenge 21, amb una projecció de diapositives de les sortides fetes durant el curs, i amb un berenar, sempre acompanyats pels pares.



SECCIÓ D'INVESTIGACIONS SUBTERRÀNIES

ASSEMBLEA ANUAL REGLAMENTÀRIA

El dia 20 de març se celebrà l'Assemblea Anual Reglamentària, a la sala d'actes del Centre. Sense cap mena de problemes, es desenvolupà l'ordre del dia establert, en el qual destacà el resum de les activitats fetes durant l'any 1997 i també el programa a realitzar durant el curs present.

Pel que fa a la reestructuració de la Junta Directiva, aquesta quedà constituïda de la manera següent:

- President* Albert Baucells
Vicepresident Jaume Casanovas
Secretària Helena Montalbán
Tresorer Juan Casas
Bibliotecari Carlos Casas
Material Rafael Ruiz i Francesc Torres



Secció d'Investigacions Subterrànies del Centre Excursionista de Terrassa

ESPELEOKINDER

El gener de 1998 començà el 6è cicle de sortides encaminades a conèixer el món de l'espeleologia entre pares i fills. L'esperit inicial encara no ha canviat. Les sortides són molt concorregudes, i cada dia es disfruta més. Sempre hem dit que l'espeleologia no sols serveix per a conèixer el que tenim sota terra, sinó que ahora serveix per fomentar la companyonia, l'amistat, l'ajuda mútua i la convivència col·lectiva. Que durí per molts anys!

SORTIDES DEL PRIMER SEMESTRE

– *Diumenge 25 de gener*. Sortida matinal de pràctiques de rappel a l'AVENC DE CAN TORRES, a Sant Llorenç del Munt. Sortida preparada per tal que la mainada agafi confiança en el material i en les tècniques d'ascens i descens.

– *Diumenge 1 de març*. Es feren dos grups, tots dos a l'Ordal. El primer explorà l'AVENC D'EN ROCA, i els més menuts anaren a l'AVENC DE LA PLOMADA.

– *Diumenge 29 de març*. Cabrera d'Anoia. També es feren dos grups. El primer féu rappel per tal d'explorar la cova penjada anomenada DAKOTAS, que és en unes esquerdes de les COVES DEL MAMUT. Els més menuts s'entretingueren per les espaioses galeries del complex que formen aquestes coves.

– *Diumenge 26 d'abril*. Sortida al Pla de Campgràs, al Garraf. Primer es va fer una visita a l'exposició sobre la història de l'Espeleologia Catalana, i a continuació, l'audiovisual sobre el Parc Natural del Garraf. En aquesta sortida, els grans exploraren l'AVENC D'EN PASSANT, i els més menuts l'AVENC DE CAMPGRÀS.

– *Dissabte i diumenge 23 i 24 de maig*. Interessantíssima sortida de dos dies. Dormir a Can Què, a Esponellà (Pla de l'Estany). El dissabte es féu un recorregut per l'estany de Banyoles, es visitaren les Estunes, esquerdes de desprendiments, amb més de 200 m de recorregut, on tenen el palau les conegudes goges de l'estany banyolí. Després es visità l'església romànica de Porqueres, i cap al tard ens vam traslladar a la "platja" d'Espolla per veure si podíem trobar els coneguts "triops" (tortuguetes), un interessant crustaci, molt abundant en aquesta zona.

El diumenge es feren dos grups: uns exploraren les COVES DE MARTIS, i els més experimentats exploraren l'AVENC DEL TALL.

– *Dissabte 20 i diumenge 21 de juny*. El dissabte es visità l'ermita de Sant Feliu de Savassona. Es dormí a l'esplèndida casa de Santa Maria del Roure, a Cantonigròs, però abans, després de sopar, el biòleg Oleguer Escolà i Boada ens féu una xerrada sobre la fauna cavernícola, molt adient per a la mainada, amb il·lustracions de diapositives.

L'endemà exploràrem la COVA D'EN SALVI.

EXPLORACIÓ DE SA CAMPANA

Durant la Setmana Santa, s'organitzà una sortida especial d'Espeleokinder a l'illa de Mallorca. A part de tota una sèrie de visites turístiques per l'illa, l'objectiu principal era l'exploració de Sa Campana, una cavitat de màxima profunditat de les illes Balears, amb 317 m de fondària.

Els participants, vint-i-cinc en total, s'allotjaren a la casa de colònies de Binicanella, prop de Bunyola, al nord de la ciutat de Palma. Des d'aquest lloc es van dur a terme totes les sortides programades.

Per a l'exploració de Sa Campana s'organitzaren dos grups. El primer (grup d'atac) estava format per cinc persones: Eduard Badiella, Francesc Torres, Francesc Navarro, Enric Carles i Xavier París (que és de la UEC de Gràcia). Aquest grup era el que havia d'entrar primer, i instal·laria i desinstal·laria la cavitat. El segon grup estava format per nou components, quatre com a responsables (Salvador Vives, Carme Canton, Jordi Centelles i Jordi Sebastià) i cinc espeleokinders (Gemma Vives, Oriol Vives, Núria Centelles, Gerard Sebastià i M. Lluïsa Torres).

El vespre abans de l'exploració es van reunir els dos equips per concretar tots els aspectes logístics: les hores de sortida de cada grup, la distribució de les furgonetes, la coordinació del menjar dins la cavitat, etc. Aquella mateix vespre, mentre es carregaven les furgonetes de material, començà a caure una forta tempesta acompanyada de trons i llamps, que féu pensar que l'endemà no seria un dia gaire agradable per caminar fins a la boca de la cavitat.

Actuació del primer grup

Des d'on deixem les furgonetes fins a la boca de Sa Campana tardem 37 minuts. A les 9.30 del matí, en Francesc Torres comença abaixar. A la sala dels Gegants perdem una curta estona buscant el pou de continuació. Continuem, baixant la gran rampa del Gran Ros, sense problemes, i arribem a la sala Bonica, a -121 m. Sense entretenir-nos, davallam per les gateres que segueixen, tot passant-nos els "petates", l'un rera l'altre, per tal de fer la progressió menys difícil fins a la sala del Fang. Aquí, el terra és més relliscós i es produeixen algunes patinades, sobretot la de l'Enric Carles, que en caure a terra es produeix una contusió al braç que li doldrà tot el dia. En general, l'horari és el normal, pràcticament sense aturar-nos arribem a la sala de s'Aigo, quan portem una hora justa des de l'entrada a la cavitat.

Aquí perdem una estona explorant la totalitat de la sala i arribant fins a l'extrem sud (cota -204), per cercar el pou de 60 metres. Finalment, hem de tornar enrera pujant altre cop a la part alta de la sala, fins als -180 aproximadament, on trobem la capçalera del pou de 60 m. Hem de col·locar tres re-instal·lacions, una de doble, per baixar-lo. Ja a la sala Fosca o dels Blocs, caminem fins al final (cota -275), on, després de superar un ressalt d'uns 3-4 m, comencem a instal·lar els pous d'en Pere. Primer davallam dos pous (el darrer amb una instal·lació molt incòmoda) i arribem a una saleta d'on neix una galeria horitzontal, fressada i amb força pintades, que continua clarament el desenvolupament. Ens hi fiquem instal·lant un petit pou que baixa uns 7 m per una estreta gatera que no sembla tenir gaire continuació. Tirem enrera fins a la saleta, i continuem per un petit pou lateral no tan fressat, que poc després es fa més ample. A aquest, el segueix un altre fins a una saleta de dimensions còmodes i amb petits tolls d'aigua. D'aquí surt un petit pou, també lateral, al qual s'accedeix per un forat molt estret: és el darrer pou de la cavitat. Davallam aquest pou, de 15 m, i arribem als -317 metres. Hem trigat menys de 5 hores. Al fons de la cavitat reparam les forces, mengem una mica i al

cap de mitja hora comencem a pujar altre cop als pous d'en Pere. Ja de retorn, a la sala de s'Aigo ens trobem a la Carme Cantón, el Jordi Sebastià i el nen Oriol Vives (11 anys), del segon grup, que ja han arribat fins a aquest punt, a -180 m. A les 18.30, en Francesc Torres és el primer a sortir de Sa Campana dels del grup d'atac. Per pujar els 317 m de la cavitat hem trigat 3 h 50 m.

Segon grup

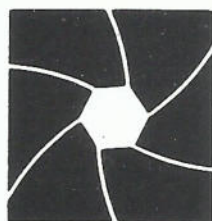
Va sortir més tard que el primer. Ja quan feien camí es van trobar amb la pluja i una forta nevada, que els va fer endarrerir molt l'arribada a la boca de la cavitat. La baixada s'inicià a les 13 h, junt amb un grup de tres nois (i un gosset) que es van trobar al lloc on es deixen les furgonetes. La baixada es va realitzar sense cap complicació, gràcies a la preparació i familiarització amb el material i la tècnica que ja tenen tots els components menors d'edat (de 9 fins a 14 anys). Aquest grup arribà fins a la sala Bonica (-121 m), tret de la Carme, el Jordi Sebastià i l'Oriol que decidiren seguir fins a la sala de s'Aigo. La pujada i el retorn es feren sense problemes. A les 20 h, tots plegats ens trobàrem al lloc en eren aparcades les furgonetes i es féu un darrer i lleuger àpat.

Xavier París

VIENA



Per menjar bé, bo i ràpid!



FOTOGRAFIA
INDUSTRIAL
I PUBLICITÀRIA

VIRGILI VERA

Murillo, 14
Telèfon (93) 789 07 01
Fax (93) 788 95 39
08224 TERRASSA



Major, 9 - Tel. 780 23 11
Ample, 49 - Tel. 788 17 77
Plaça del Triomf, 27 - Tel. 788 17 77
Terrassa

FOTOS FRANCINO

PONSA

JOIERIA - RELLOTGERIA - REGALS

Concessionari de les marques

ROLEX - CARTIER - BAUME & MERCIER

Font Vella, 46 - Telèfon 784 11 40 - 08221 TERRASSA

